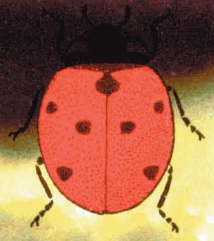

Insekt-Nytt

Medlemsblad for Norsk
Entomologisk Forening

Nr. 1 1989 Årg. 14

Insekt-Nytt nr. 1, 1989

Medlemsblad for Norsk Entomologisk Forening

Insekt-Nytt

Årgang 14, nr. 1, 1989

Redaksjonen:

Lars Ove Hansen (Redaktør)
Espen Bergsmark
Øistein Berg
Devegg Ruud (Fototeknisk ass.)

Redaksjonens adresse:

Insekt-Nytt
v/Lars Ove Hansen
Sparavollen 23
3021 Drammen.
Tlf. 03-83 56 40

Postgirokontonr. 5 91 60 77

Sats, lay-out, paste-up: Redaksjonen
Trykk: Mercur Trykkindustri A/S,
Drammen

Insekt-Nytt utkommer med 4 nummer i året.

ISSN 0800-1804

Insekt-Nytt presenterer populærvitenskapelige oversikts- og temaartikler om insekters (inkl. edderkoppdyr og andre land-leddyr) økologi, systematikk, fysiologi, atferd, dyregeografi etc. Likeledes trykkes artslister fra ulike områder eller habitater, ekskursjonsrapporter, naturvern-, nytte- og skadedyrstoff, bibliografier, biografier, historikk, "anekdoter", innsamlings- og preparerings-teknikk, utstyrstips, bokanmeldelser m.m. Vi trykker også alle typer stoff som er relatert til Norsk Entomologisk Forening og dets lokalavdelinger: årsrapporter, regnskap, møte- og ekskursjonsrapporter, debattstoff etc. Opprop og kontaktannonser trykkes gratis for foreningens medlemmer. Språket er norsk (svensk eller dansk).

Insekt-Nytt vil prøve å finne sin nisje der vi ikke overlapper med NEF's fagtidsskrift *Fauna norv. Ser. B.* Originale vitenskapelige undersøkelser, nye arter for ulike faunaregioner og Norge går fortsatt til fagtidsskriftet. Derimot er vi meget interesserte i artikler som omhandler "interessante og sjeldne funn", notater om arters habitatvalg og levevis etc., selv om det nødvendigvis ikke er "nytt".

Annonsepriser:	1/4 side kr.	400,-
	1/2 side kr.	600,-
	1/1 side kr.	900,-
	Bakside (Svart/hvitt)	1250,-
	Bakside (farger) kr.	2000,-

Prisen på baksiden trykt i fire farger inkluderer ikke reproarbeid. Ved bestilling av annonser i to nummer etter hverandre kan vi tilby 10% reduksjon i prisen, fire nummer etter hverandre gir 25% reduksjon.

Forsidebilde: Syvpricket mariehøne (*Coccinella septempunctata* L.).
Foto: Reidar Demmo.

Abonnement: Medlemmer av Norsk Entomologisk Forening får Insekt-Nytt (og *Fauna norv. Ser. B.*) gratis tilsendt. Medlemskontingenten er for tiden kr. 110,- pr. år. Henvendelse om medlemskap i NEF sendes sekretæren: Trond Hølsvang, postboks 70, 1432 Ås-NLH.

REDAKSJONELT

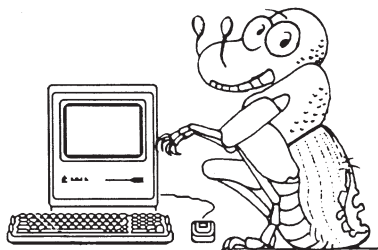
Hva er galt?

På årsmøtet ble det konstatert at medlemstallet hadde gått ned fra 346 til 322 betalende medlemmer i 1988. Dette var trist for oss i redaksjonen som faktisk hadde håpet på at Insekt-Nytts ansiktsløfting skulle ført til det motsatte. Mens naturvernforeninger i disse dager opplever økt interesse og tilslutning, så opplever vi det motsatte.

I nr. 3/88 prøvde vi oss med en liten diskret vervekampanje - resultat foreløpig: 0 nye medlemmer. Andre utspill vi har kommet med har også blitt møtt med liten eller ingen respons.

Det er noe som er galt, og det er ikke entomologien i seg selv, den inneholder mer enn nok av spenning og utfordring. Derimot tror jeg det er oss selv som rett og slett ikke er gode nok forvaltere av hobbyen/faget vårt. Vi må skjerpe oss.

Først må vi få opp medlemstallet igjen. Har du et potensielt medlem i din omgangskrets, så nøl ikke med å foreslå medlemskap. Her ligger det store utfordringer, ikke minst til lokallagene. Når medlemstallet begynner å dra seg over 500, da har vi litt mer å slå i bordet med både ovenfor departement og andre instanser.

Vær mer frampå - bli PR-kåt! Blir dine favorittlokaliteter rasert, så si ifra! Gå til lokalpressa! Klag til fylkesmannens miljøvernavdeling! Om det ikke fører fram så viser det iallfall at det er noen som tenker på insekter også. Vi trenger flere talsrør utad og helst et par "Sverre M." i tillegg.

Skriv populærartikler! Finn fram dine beste bilder, smør sammen noe og gå til lokalpressa (ekstra penger å tjene)!

Her har vi mye å lære av "pippologene" som har mange års erfaring med denslags arbeid. Men så kan de nå høste fruktene av sitt arbeid: 341.000 i foreningsstøtte fra departementet. Vi fikk 10.000, fullstendig skjjevt sett i forhold til medlemstall (og artsantall)

Reklamér for entomologien, bli ambasadører for NEF!

Red.

Innhold

Redaksjonelt.....	s. 1
Jonassen, T.: Insektar i norsk folketro. Del 1.	s. 2
Bengtsson, B.Å.: <i>Coleophora boreella</i> Benander - en särling inom <i>sternipenella</i> -gruppen? (Lep.: Coleophoridae).....	s. 10
Pinsetreffet 1989: Numedal.....	s. 14
Drammenslaget, NEF: Ekskursjonsrapport fra Jotunheimen.....	s. 15
Bjørnstad, A.: Bidrag til kjennskap om sommerfuglfaunaen i Indre Telemark.....	s. 17
NEF-informasjon	
Årsmelding for NEF 12.12.1987 - 8.12.1988.....	s. 21
Nytt fra lokallagene	
Årsmeldinger fra lokallagene 1988.....	s. 27
Oppslagstavla.....	s. 31
Bokanmeldelser.....	s. 34

Insekta i norsk folketru

Del 1

Terje Jonassen

I det gamle bondesamfunnet hadde folk eit nært tilhøve til naturen. Som oftast var det tale om eit tilhøve som folk var reint avhengige av, der bonden nyttiggjorde seg dei ressursane naturen baud på både frå dyr og planter. Men når det gjeld insekta, er det ingen av desse, kanskje då med unntak av biene, som har blitt utnytta direkte utifrå næringsomsyn. Til gjengjeld er dei blitt mykje brukte som element innafor folkelege førestillingar og overtru.

Mange av desse førestillingane var heller ikkje utan ein viss verdi for bonden, sjølv om hans idear kring desse tinga ofte hadde svært lite med dei faktiske og dei naturvitenskaplege tilhøva å gjera. Insekta vart såleis nytta innafor folkemedisinen. Nokre av dei vart sedde på som pålitande vêrvarslarar, og ein tok gjerne varsel om dødsfall, årsvokster o.l. av dei. Andre førestillingar om insekta kunne ha mindre nytteverdi for folk før i tida, men gjekk likevel inn som viktige deler av bonden sitt strev og ønske om å forklara samanhengane i naturen kring seg.

Det er med dette utgangspunktet at eg meiner det er på tide å prøva å gje eit samla oversyn over insekta sin plass i kulturhistoria vår. Hovudvekta vil bli lagt på dei varsel, truer og folkelege førestillingar ein har funne kring om i landet. Grunna mangel på nedteikna opplysningar kring dette emnet, er stofftilfanget i dei følgjande artiklane langt frå uttømande. Eg vonar derfor at insektinteresserte som sit inne med fleire folkelege førestillingar kring insekta enn dei som er komne med her, kan senda meg nokre linjer.

Ordet "insekt" har ikkje nokon reell plass i folkeleg språkbruk. Derimot har ordet "troll" blitt mykje nytta som eit samlenamn på alle lågareståande dyr, saman med ord som "småkryp" o.l. I den grad folk har lagt merke til insekta, har det først og fremst vore dei som har vore vanlege og mest kjennelege, som t.d. sommarfuglar, humler, maur og marihøner. Dei gamle "husdyra" våre, lus, lopper og veggelus, har sjølv sagt og ein brei plass i førestillingsverda til det gamle bondesamfunnet.

Men folk har og ofte lagt merke til og teke varsel av det uvanlege. Til dels har nok larvane av hærmyggen (sjå under "Mygg og fluer") vore eit sjeldant men imponerande syn. Slikt sett var det nok og uvanleg å finna insektlarvar på snøen om vinteren. Dette var eit sikkert merke på at det snart ville komme meir snø, sa dei på Sunnmøre.

Folk hadde og lagt merke til at mengden av insekt kunne variera frå sommar til sommar. Dei gamle hadde eit par merkedager på nettopp dette. Den 3. februar (St. Blasius - blåsmesse) var ein viktig dag for alle overvintrande insekt. Det var denne dagen livsgnisten skulle blåsast inn i dei som skulle koma til syne den våren og sommaren. Var det derfor mildvær denne dagen, ville fleire insekt overleva vinteren, og det skulle såleis bli mange av dei den sommaren (Nordhordland). Om sommarmåldagen (14. april) seiast det i Orkdal at så tett som snøen fall denne dagen, så full ville lufta vera av insekt i sommarvarmen.

Det finst elles svært få av slike generelle førestillingar om insekta. Derimot finn ein ei mengd truer kring dei mest kjende gruppene av insekta våre.

Mauren

Folk hadde respekt for maurtua

Når det gjeld dei førestillingane ein frå gamalt av har hatt om mauren, har desse først og fremst vore knytte til maurtua. Folk har hatt stor age for desse byggverka, og det har vore vel kjend at ein ikkje måtte øydeleggja tua, for då skulle ein sjølv verte husvill, som det heiter frå Elverum.

Det var helst den første aktiviteten i maurtua om våren som det vart lagd merke til. Dersom mauren var stor og kraftig straks han kom or tua om våren, var det varsel for eit stort og godt korn om hausten (V. Slidre). Frå Jostedal heiter det at dersom den første mauren var mørk og rund, skulle det bli eit godt år, men var han raudleg og smal, skulle året bli dårlegare. På Nordmøre la dei merke til om dei såg 3 blanke ringar på bakkroppen til mauren. Løp desse ringane saman, vart det ein varm sommar. Regnsommar ville det derimot bli dersom mauren sette igang med å byggja ei høg tue (Østerdalen).

Mange stader i landet har det vore vanleg at ein stakk ein kjepp ned i maurtua om våren. Klatra mauren straks høgt opp etter den, varsla det god sommar og bra vêr. Somme stader sa dei at så høgt som mauren klatra opp på pinnen, like høgt ville kornet bli det året. Denne trua forekom og i form av eit dødsvarsel: Dersom den mauren som klatra først opp på pinnen ramla ned att, ville ein døy innan året var ute. Kraup han derimot ned att, ville ein leva (Hardanger).

I Jostedal sette dei gjerne opp to pinnar, ein tørr og ein rå. Dersom mauren klatra først opp i den tørre, ville det bli tørrår. Klatra han først opp i den rå, ville det sjølv-sagt bli omvendt. På eit liknande vis kunne

ein ta seg greie på kva tid ein burde så. Då var det 3 pinnar som skulle setjast ned i jorda, ein for tidlig såtid, ein for middels og ein for sein. Den pinnen som mauren først kraup opp på, avgjorde kva som var den beste såtida (Valdres).

Maur i medisinskapet

Årets første maur gjorde og nytte for seg innan folkemedisinen. På Romerike meinte ein at ein ville halda seg frisk dersom ein åt opp dei 3 første maurene ein såg om våren, samstundes med at ein kasta 3 andre over ryggen sin med venstre hand. Om våren kunne ein og slå i tua og la mauren sprøyta syra i munnen på ein. Dette skulle hjelpe godt mot munnsår (Mandal).

I det heile var maursyra kjend som eit middel som kunne hjelpa for mangt, uansett kva tid det var på året. Det kunne vera forkjøling, augeverk, utslett og mykje anna. I Namdalen skulle ein slå varmt vatn i ei maurtue om våren og gni andletet med den dogga som då dunsta opp. Då skulle ein unngå å verta så verbarka eller solbrend.

I sin "Physisk og Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør" 1762-66 fortel presten Hans Strøm at ein stundom kokte maur i vatn og bada seg i det "for Lamhed i Lemmerne". Pontoppidan (Forsøg paa Norges Naturlige Historie 1752-53) fortel at ein kunne koka ei maurtue i ei tønne med vatn for så å bruka vatnet til å dusja over grøn-saker o.l. som hadde lett for å bli angripne av utøy.

Sterk som ein maur?

Ville ein bli sterk, skulle ein grava ei flaske vin ned i ei maurtue og la ho bli ståande der i eit år. Så skulle ein smørja seg over heile kroppen med vinen og drikka ein god slurk. Då ville ein bli sterk som ein bjørn, heiter det frå Berg i Østfold. Der sa dei også at ein kunne bli sterk dersom ein flådde av ein bjørkekvist, stakk han ned i ei maurtue og sugde godt av.

Truene kring maurtua hadde og magiske element. Det er såleis ein magisk tankegang

som ligg bak når ein meinte at ein brynestein ville bli betre dersom ein kasta han i ei maurtue (Mandal). På same måte om ein hadde ei børse som var fortrolla og som ein dermed ikkje kunne treffa nokon ting med. For å få ho til å fungera att, skulle ein bare dra henne 3 gonger gjennom ein maurtue.

Folk hadde sjølv sagt lagt merke til kor dyktig mauren var til å finna attende til tua si. Derfor skulle ein ta ei handfull av ei maurtue, blanda med salt og hella inn i bjølla på bjøllekua om våren. Då ville kua alltid finna heimatt til båsen sin (Hedmark). Blei kua derimot borte, skulle ein berre sne ein stein som det var maur under. I samme retningen som mauren gjekk, skulle ein kunne finne kua (Sørkedalen).

Mauren som meteorolog

Folk la og merke til kva som skjedde kring maurtua når vinteren nærma seg. Såg dei at mauren grov seg langt ned i tua, kunne det ventast ein streng vinter (Ullensvang). På samme måten kunne tuesamfunnet gje brukande vêrvarsel. Det var vel kjend at dersom mauren byrja tetta att opningane i tua, vart det regn. Men derimot varsla det godvêr om mauren klatra opp på strå og greiner (Verdal).

Forutan maurtua er det vel helst sverm-ane med dei flygande hannane folk har lagt merke til. Folk meinte at flygemauren kom med vêrskifte og synte seg då anten i slutten av ein tørrversbolk eller i slutten av ein regnversbolk (Østerdalen). Såg dei at flygemauren sverma over vått terreng eller over kloppar, var det eit sikkert merke på regn (Granvin).

Det er vel kjent i folkeleg tanke at maur-er er eit arbeidssamt dyr. "Flittig som ein maur", heiter det jo. For mange var det såleis varsel om rikdom dersom det fantest mykje maur på eigedommen. For andre var det derimot eit varsel om armod. Det heile var vel eit spørsmål om KVA slags maur dei hadde fått til gards. Det kunne jo vera stokkmaur.

Veps og humler

Eit populært "husdyr"

Trass i si evne til å gje smertefulle stikk, har vepsen blitt rekna for eit velkoment husdyr. Vepsen var blant dei dyra som brakte lukke med seg, og derfor syntest folk godt om å ha han kring husa. Det varsla velstand for det huset han heldt seg ved, og bygde han inne i huset, var det framifrå. Dei gamle rekna nemleg med at eit vepsebol innomhus trygga mot brann. Dyra visste meir om framtida enn mennesket, og ingen veps var så dum at han bygde bol i eit hus som ville komma til å brenna. Ja, i Verdal gjekk ein så langt som til å seia at dersom ein fekk ein veps eller ei humle inn i huset, måtte ein for all del ikkje sleppa dei ut att - då ville det bringa 7 u-lukker over huset. Ved Hvaler meinte dei at dersom det kom ei humle inn i stova og ho ikkje var til å få ut att, ville det snart koma penger til huset. I Østerdalen var det i tillegg eit sikkert teikn på kaldare vêr dersom vepsen eller humla kom inn i husa.

Vepsen eller humla kunne og varsle fisk-et. I Mandal var det eit godt teikn dersom det kom veps i nota eller garnet når det vart teke ut or bua. Då ville ein snart få mykje fisk. Fleire laksefiskarar likte særst om det kom ei humle inn på kjøkkenet til dei. Det var eit sikkert teikn på at det hadde kome laks i garnet. Somme stader i nord varsla mykje veps om sommaren eit godt sildefiske om hausten.

Vepsen gav langtidvarsel

Eit kjend vêrvarsel grunnar seg på manglande kunnskap om vepsen. Ein kjende ikkje til at det var ulike artar stikkeveps. Derfor meinte folk at vepsen i somme år bygde bol nede i jorda, medan han andre år bygde i trea og i hus. Bygde han i jorda, venta han regnsommar, men sommaren vart tørr dersom han bygde i trea. Somme stader i landet, t.d. i Verdal, meinte dei at det var omvendt. Det var dessuten eit sikkert merke på ein fin og varm haust dersom det vart lenge før jordvepsen kom fram frå jorda om våren (Østerdalen).

Sjølvsagt var eit vepsestikk like plagsomt før i tida som no. Derfor hadde folk som kunne litt meir enn andre nokre trylleord på lager som dei kunna "binde" vepsen med, slik at han ikkje stakk. Dette kalla dei ei vepsebøn. Denne bøna måtte helst lesast mens vepsen var i bolet og holet var plugga att, elles ville det ikkje bita på han. Svartebøker og liknande kjelder har ein del døme på slike vepsebøner. Her skal eg berre ta med eit døme frå Bø i Telemark:

"Gvefs, gvefs, vil du meg stinge,
ska eg deg binde
i tre navn: Gud Fader, Søn og Helligånd."

Når ein så skulle løysa vepsen att skulle ein seia: " Reis til Helvete!".

Det var og somme som nytta vepsen eller humla til medisinske føremål. Det er tidlegare nemnt at vepsebolet kunne trygga mot brann. Det er nok denne førestillinga som ligg bak når ein i Salten skulle leggja flak av eit vepsebol på brannssår. Elles kunne ein laga te av vokskakene i vepsebolet og gi til føddande for å letta på ekstra vanskelege fødslar.

Humla nytta dei og gjerne til ymse medisinske føremål. Dei drap og gøymde henne, gjerne saman med sprengelus (blodmidd) og snylteveps for å gje til hestar eller kyr som trådde, dvs. lengta heim til den garden dei var kjøpt frå.

Sommarfuglar, gras- hoppar, augestikkarar o.a.

Sommarfuglen

eller fivrelDET, som det heitte på folkemålet, har nok vore omtykt og lagt merke til blant folk. Vakre og iaugnefallande fargar har nok gjort sitt til at sommarfuglen har blitt tillagt positive eigenskapar innan folketrua. Fleire stader i landet sa dei at sommarfuglen kom med bod, dersom han sette seg på ein. Då ville ein snart spørja nytt frå nokon (Østerdalen). I Sunnfjord sa dei at dersom det

kom ein sommarfugl inn i stova, kunne ein snart venta framande.

Særleg la dei merke til den første sommarfuglen dei fekk auge på det året. Somme stader sa dei at dersom denne var gul, varsla det glede. I Mandal var gul sommarfugl varsel på ei god smørtid. Mørke sommarfuglar, derimot, varsla død. Denne trua hadde sine variasjonar frå bygd til bygd, slik at dei nokre stader jamvel rekna dei gule sommarfuglane for å varsle ille, medan dei mørke varsla godt. Såleis varsla mørke sommarfuglar i Mandal mykje fisk. Det var og eit godt åningsvarsel dersom det flaug mykje sommarfuglar rundt på myrane. Då ville det bli eit godt kornår (Inderøy).

Folkeoppfatninga har naturleg nok rekna sommarfuglen for å vera eit sart og flyktig vesen. Dette har nok danna bakgrunn for trua om at den skyttaren som greier å treffa ein sommarfugl i lufta, aldri seinare ville bomma med denne børsa.

Saulurva

eller "doggorm" var i folkespråket namnet på store og lodne sommarfugllarvar. Dette var lukkedyr, særleg for den som hadde sau-er. Det var viktig for han å sikra seg "sauelukke", dvs. at sauene treivst, gav rikeleg med avkastning og, framfor alt, at dei ikkje vart tekne av rovdyr i løpet av sommaren. På Austlandet fekk ein såleis god saulelukke dersom ein pilla litt ull av kledda sine og la på saulurva dersom ein såg henne. Ein kunne då m.a. seia:

Eg kler deg i år
Kle du meg eit anna år.

Desse orda måtte ein gjenta 3 gonger (Gudbrandsdalen). I Valdres kalla dei henne for "saeufrisma". Der måtte ein ikkje gjera henne noko, elles ville ein miste sauelukka si. I Mandal sa ein:

Doggorm, doggorm,
fri meg for hoggorm,
så skal du få vinterklede.

Då ville ein unngå å bli ormstukken.

Møllen

og da særleg klesmøllen, har sjølvsagt vore eit velkjent insekt blant folk. Det skulle ha vore interessant å vita om nokon av Insekt-Nytts lesarar sat inne med gamle "kjerringråd" mot møll. I Valdres kjenner eg til at dei la tysbait i kleskistene.

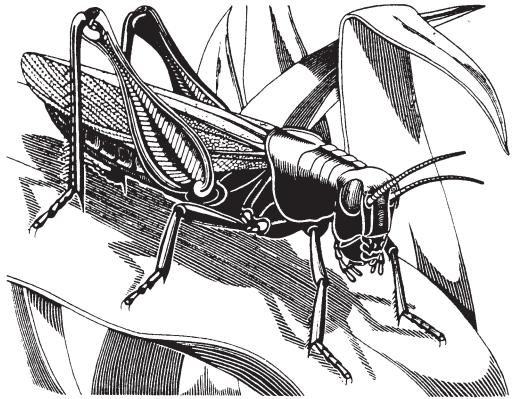
Elles hadde møllen mykje den same eigenskapen som sommarfuglen; han varsla besøk eller bod. I Ullensvang i Hardanger venta dei brev om dei såg at ein møll fór og svinsa framfor nasen på ein, medan dei i Mandal venta sjøfolk heim dersom det flaug ein møll på ruta.

Augestikkaren

vert jamvel blant dagens menneske sett på med respekt. Det er ei seigliva myte at augestikkaren går etter augene til folk for å stikka dei ut. Denne urettmessig tillagde eigenskapen har fått folk på Sørlandet til å kalle augestikkaren for "bror til hoggormen". Det skulle såleis alltid finnast hoggorm der augestikkaren heldt seg. Elles har augestikkaren vore rekna for eit godvêrsvarsel. Fór han mykje omkring og svirra, var det eit sikkert teikn på godt og varmt vêr (Sunnfjord).

Grashoppa

Det er rimeleg godt kjent at vortebitaren (*Decticus verrucivorus*) har vorte nytta til folkemedisinske føremål. Tiltrua til at denne grashoppa har kunne fjerna vorter har vore utbreidd over store deler av det europeiske kulturområdet. Her i Norge har det

ikkje berre vore sjølve bitinga som har hatt verknad mot vortene, men også den vesle, brune flekken av "oppkast" som denne og andre grashopper kan leggja frå seg i stressa situasjonar. Denne åtferda har og blitt utnytta i ein barneleik frå Østerdalen. Ungane tok då ei grashoppe, sette på skoene og sa:

Får je itte tjuru tå deg,
så hakker je huvu tå deg.

Då var det best for grashoppa at ho la att ein svart "tjøreflekk" på skoene.

Sirissa

Etter gamle oppskrifter å døma, ser det ut til at sirissa var mykje meir utbreidd i husa før i tida enn no. Dette skuldast nok mykje byggeskikken med opne eldstader der det vart halde liv i varmen året rundt. Det vart sagt om henne at ho kunne gå på sjølve glørne, og ho skulle kunna gå 3 gonger gjennom elden utan skade, dersom ein berre ikkje nemnte henne med namn (Setesdalen, Mandal).

Sirissa vart sett på som eit husdyr og eit lukkedyr. Heldt ho til i eit hus, var det eit godt vern mot brann. Derimot varsla det ille dersom ho forlot huset. Klüwer skreiv såleis i 1824 (Norske Mindesmærker 6): "Siritzen (*Gryllus domest.*) ansees paa mange Steder for lykkebringende, naar disse komme af sig selv; thi blive de sjelden rørte; tvertimod giver man dem Suppe i deres Smuthuller ved, i og under Skorstenen. Naar Husfader-

en, Husmoderen eller nogen anden Person, som har villet disse Dyrs Vel, bortdør, skal det have hendt, at de af Sorg forlade Stedet". Til dette siste kan ein kanskje føya til kva Wilse (Spydebergs Beskrivelse 1779) seier: "Sirisser skulle forsvinde ved Liglukt og komme igjen efter Begravelser".

Mange stader i landet varsla lyden til sirissa død. Såleis i Setesdalen, der ho vart kalla for "likormen". Dersom dei høyrde "skriket" frå denne, var ein i huset feig, dvs. at han snart skulle døy. På Romerike var det feige folk i huset, dersom det dukka opp ei kvit siriss.

Mygg og fluer

Myggstikk og spådom på larveføter

Hadde myggen ikkje hatt si utidige evne til å oppsøkja folk for å stikka og suga blod, ville desse små dyra knapt hatt nokon plass i folkelege førestillingar. Myggane sin iver etter å stikka har gitt grunnlag for ymse truer. Vel kjend er trua på at myggen er ekstra innpåsliten mot regnvêr. For mange var også dette eit merke på at fisken beit.

På same måten har folk teke merke av myggedansen. Var dansemyggen ute, ville det snart bli uvêr, sa dei mange stader. Men på Elverum heitte det at dersom han dansa mot kvelden, skulle det bli pent vêr neste dag. Folk har og lagt merke med at myggsvermane held seg lågare nede når det går mot lågtrykk. Derav følgjer det som kjent og at svalene flyg lågt når det er nedbør i vente.

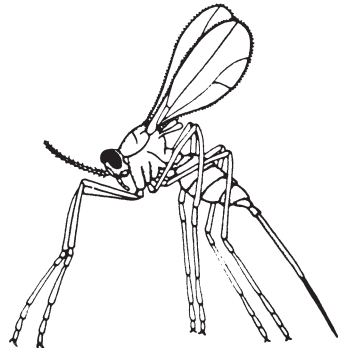
Underleg nok har og somme mygglarvar fått ein brei plass i folketrua. Til dømes var det ei utbreidd tru at ein ikkje måtte drikka av vatn der det fantest stikkemygglarvar eller "spretter". Det å få denne larven i seg, kunne innebera ein sikker død.

Ein annan mygglarve som har vore årsak til ein del "oppstuss" gjennom tidene, er *Sciara thomae* (L.), som har fått det norske namnet "hærmygg". Dette namnet kjem av at desse mygglarvane år om anna samlar seg i lange, samanhengande klasar som kryp frametter bakken. Dette har nok kunne mint

folk om ein hær på vandring, og derfor har dette fenomenet og mange stader vore eit sikkert varsel om krig og ufred. I folkeleg språkbruk har dette fenomenet fått namnet "fedrag", "budrag" eller "dragfe".

Slik skildrar Klüwer fenomenet i 1824: "Fædrag eller Dragfæ, en mengde Larver, der hænge fast ved hinanden og ofte 6 til 8 Lag høie, af forskjellig Længde og Bredde, drage meget langsomt, i Høiden 10 Alen dagligt, i en lige Linie frem; de ansees ogsaa som et Vidunder. Ser man en Procession at drage mod en Gaard, saa anser man det for en stor Lykke, i modsat Fald for en Ulykke. For ikke længe siden gjemte man slige Larver paa et Tindfat i Loftet af Staburene og gav dem Føde, forat de skulde bringe Gaarden, især Kreaturene, Velsignelse. Imidlertid ere disse Dragfe meget sjelden at se. Først i August Maaned ere de af endnu levende Folk seet i fugtigt Veir paa Landeveiene engang ved Røraas, hvor de sammenslyngede Larvers Længde udgjorde en Figur af omtrent 1 Tommes Bredde og 1/2 Alens Lengde".

Som Klüwer her nemner, var det eit godt teikn dersom fedraget drog mot husa på ein gard, men drog det derimot fra garden, var det eit varsel om fattigdom, ulukke eller død. Greidde ein å piska det i stykker, ville dette varselet ikkje gjelda, sa dei somme stader i Østedalen. Her kjem ein og inn på grunnlaget for namnet fedrag. Ein trudde nemleg at fenomenet drog fe eller krøter etter seg, slik at det til den kanten fedraget

drog, skulle komma krøter, medan det skulle minka med krøter der det drog i frå.

Elles var det mykje bruka å kaste noko i vegen for fedraget. Kunne ein få hiva eit klesplagg over det eller leggja eit strømpeband e.l. over stien framføre det, ville det sidan vera helsebot i dette plagget. Andre stader tok dei det rett og slett berre som eit godt varsel dersom fedraget kraup over strømpebandet ein hadde lagt i vegen for det. Veik det derimot til sida, ville det gå ein ille. Nokre la eit strømpeband i vegen for kvart barn ein hadde. Var det då eit av desse banda fedraget ikkje ville krypa over, var det ille ute med det barnet som åtte dette bandet. I Sør-Etnedal i Valdres skulle dei leggja lodottar oppå fedraget for å få god lukke.

Til og med den vesle larven av einergallmyggen (*Oligotrophus juniperinus*) har fått plass i norsk folkeleg tradisjon. Det er, som rimeleg kan vera, gallen som denne myggen lagar som folk har lagt merke med, og ikkje larven sjølv. Denne gallen sit i spissen av einerskota og er sett saman av tre nålar som er lengre og breiare enn andre nåler. Inne mellom desse nålene ligg den vesle, gule mygglarven. Somme opna denne gallen og tok varsel for kornet komande haust. Var larven stor og gul, ville kornet bli godt, men var gallen tom, ville også havrekornet vera tomt (Sandvollan, N.-Trøndelag). Det er likevel i trolldomsmedisinen denne gallen er blitt mest nytta, då under namnet klumsekorn o.l. Kornet vart spist til ulike medisinske føremål, også som afrodisiakum. Men som ordet "klumsekorn" syner, kunne gallen og verna folk frå å bli "klumsa", dvs. mållause og forsteina. Folk som vart ute for rovdyr, kunne ofte bli klumsa slik at dei ikkje makta å ropa eller skrika. Då skulle det hjelpa å stikka eit klumsekorn inn i ein halsduk når ein gjekk utandørs (Uvdal).

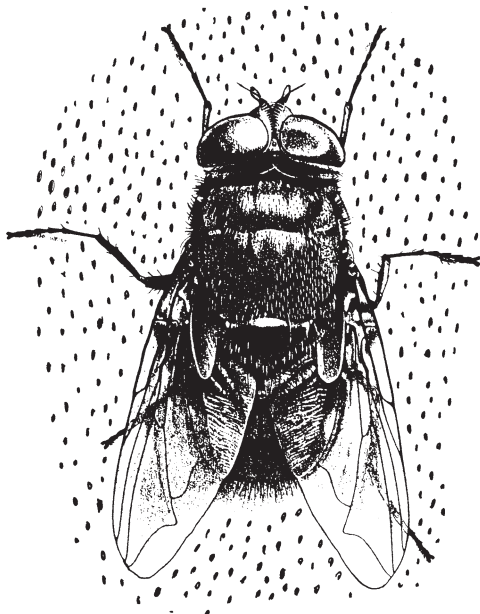
Når husflua bit

Det er ei utbreidd tru at når husflua tek til å stikka folk, er det nedbør i vente. Fleire er nok ikkje klar over at dersom ein blir stuk-

ken av ei husflue, er det mest truleg stikkflua, *Stomoxys calcitrans*, ein har fått besøk av. Om det er noko i at denne arten søkjer inn i husa mot fuktig vêr, veit eg ikkje. Sikkert er det i alle fall at fluene nokre stader kan væra svært plagsomme når ein tek til å svetta litt ein sommardag. Dersom dei såleis er ekstra hissig på folk, vil det bli tordenvêr, seier dei i Østfold.

Av fluene er det nok likevel kleggen som har fått den største plassen i folkeleg tradisjon. Var kleggen ekstra innpåsliten, kunne ein også venta ruskevêr. Og tidleg og mykje klegg om våren varsla eit særst dårleg år for kornhausten. I Vestre Slidre meinte dei derimot at stor klegg varsla om stor og lang havre. På Sørlandet sa dei det same om fluer generelt: Var fluene på våren få og store, ville kornet om hausten verta stort. Og omvendt vart det dersom fluene var mange og små. Ei liknande tru som er vanleg over heile Norden seier at dersom det er mykje fluer gjennom sommaren, vil det også bli mykje korn til hausten.

Fiskarane i Nord-Noreg gjorde liknande observasjonar: Mykje flue kring lampa om vinteren varsla eit godt sildefiske (Helgeland). Samla det seg derimot mykje fluer

kring ein person, varsla det ikkje bra. Vedkommande hadde ikkje lenge att. Slik vert det fortalt fra Kvam i Hardanger: "Eg veit gamlabesto her på Skeie sat i trappi og las, lesta ein sundag. Ho mor sa ho hadde aldri set so mykje fluge ikring eit menneske. Det urde og krudde på alle leider - og ho blekte ikkje på øyro heller. Men det gjekk ikkje lange belet før ho før".

Ein hadde merkedagar på når kleggen slutta plaga krøtera. Nokre sa dette var ved olsok: Då skulle alle kleggane vere gifte. Før hadde dei floge på frieri. Andre sa det

var huldra som kom og tok dei (Lindenes). Derfor skulle ikkje dyra bli plaga av kleggen etter denne dato. Andre stader var merkedagen larsok (10. august). Då fekk kleggen skår i vingene, sa dei i Hallingdal, slik at han mista makta si.

Fortsettelse i neste nummer

Forfatterens adresse:

*Terje Jonassen,
4170 Sjernarøy*

Virvelløse dyr

på land og i ferskvann

Lauritz Somme

Virvelløse dyr på land og i ferskvann henvender seg både til fagzoologer og amatører som ønsker bedre kjennskap til denne spennende delen av dyrelivet.

273 strekill. og 48 fargeill., 154 sider
Kr 168,-. I bokhandelen

NKS-Forlaget

Coleophora boreella Benander — en särling inom *sternipennella*- gruppen? (Lep.: Coleophoridae)

Bengt Å. Bengtsson

Coleophora boreella beskrevs av Per Benander 1939 från exemplar tagna vid Edsåsen i Jämtland, Sverige. Genitalierna visade, att arten hörde hemma i kretsen kring *sternipennella* Zetterstedt och *saxicolella* (Duponchel), båda bundna till växtfamiljen Chenopodiaceae. Men nya fynd av *boreella* tyder på att denna art kanske lever av växter från en annan familj. Det vore i så fall en analogi till exempelvis nepticuliden *Stigmella tristis* (Wocke), vars larv minerar i *Betula nana*-blad, medan närbesläktade arter är utslutande knutna till *Quercus*.

Inför det XXI. Nordiska Entomologmötet i Trondheim 1988 var några norska och svenska lepidopterologer inbjudna till ett informellt "mikro-møte" hos Kai Myhr, Ringebru med åtföljande exkursioner. Trots att vädret inte alltid var idealiskt, var utbytet av exkursionerna i Ringebru-Vinstra-området ganska givande. Naturligtvis besöktes den mångomtalade Hesteskobakken vid Vinstra för insamling av några av de berömdheter bland fjärilar som konstaterats från platsen. Den tidiga värmen under försommaren hade emellertid haft den inverkan, att många arter redan var i slutet av sin flygperiod, bl. a. den remarkabla gelechiden *Scrobipalpa reiprichi* Povolny.

På kvällen den 3 juli åkte det exkurrerande sällskapet till Mykkelsæter, några 10-tal km sydsydost om Ringebru. Väl ditkomna spred vi oss ut i terrängen, som var ganska omväxlande med granblandskog,

myrar, slättermark, övergivna odlingar, etc. Några hundra meter norr om bebyggelsen påträffades en liten, mörk coleophorid, som omedelbart misstänktes vara den sällsynta *C. boreella*. Jag insamlade 8 hanar och 3 honor och även övriga i gruppen kunde häva in beläggeexemplar. Platsen för fynden var mycket begränsad, ca. 30x5 m. och bestod nästan uteslutande av gräs och *Gnaphalium* (*silvaticum* eller *norvegicum*) i stor mängd, men ingen Chenopodiaceae gick att finna.

Under vintern 1988 kunde det genom genitalundersökning konstateras, att det verkligen rörde sig om *Coleophora boreella*. Eftersom arten är ganska dåligt känd, finns det skäl att här lämna en noggrannare redogörelse för den.

Släktet *Coleophora* innehåller ett stort antal arter, som skulle kunna förväxlas med

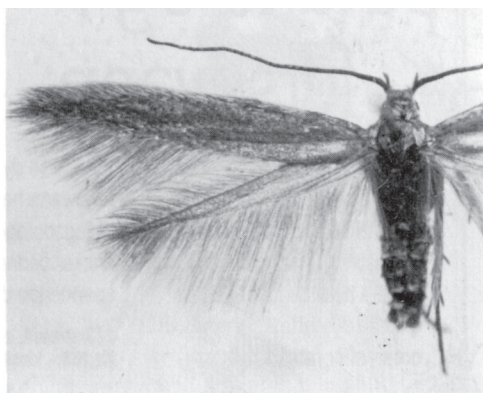

Fig. 1. *Coleophora boreella* Benander, hanne, Norway, ON, Ringebru: Mykkelsæter, 3.VII.1988, leg. coll. B.Å.B.

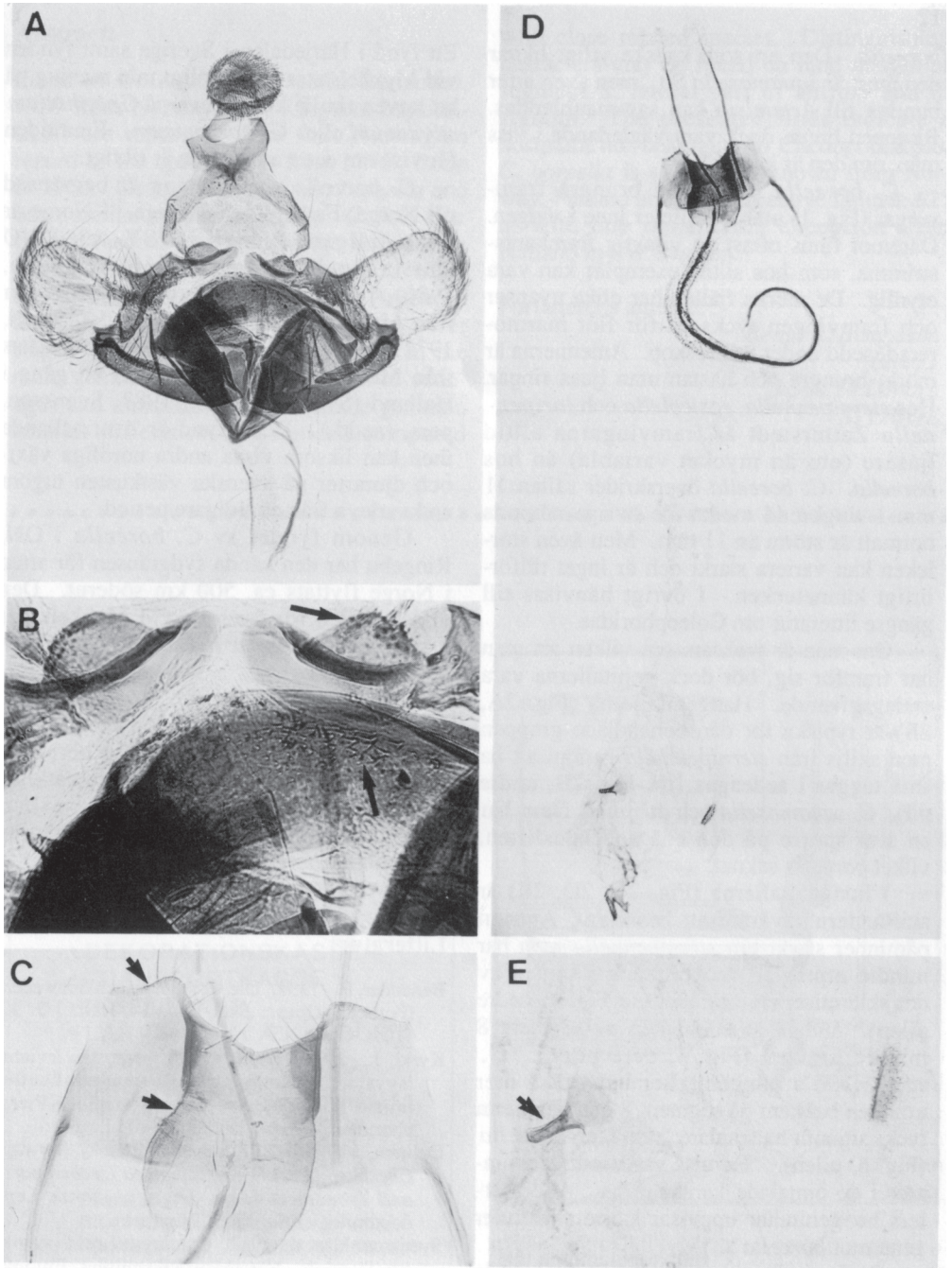

Fig. 2. A) Hangenitalier av *C. boreella*, prep. B.Å.B 2793. - B) Detaljbild av aedeagus och transtillae. - C) Detaljbild av segment 8 och antrum hos hona. - D) Hongenitalier av *C. boreella*, prep. BÅB 2794. - E) Detaljbild av bursa copulatrix med signa. Båda preparaten härrör från djur tagna vid Mykkelsæter.

boreella. Den art som kanske ytligt liknar den mest är *squamosella* Stt., men även arter bundna till *Artemisia* kan sammanblandas. Biotopen borde dock vara vägledande i viss mån, om den är känd.

C. boreella har mörkt brungrå framvingar (Fig. 1) utan vita linjer inne i vingen. Däremot finns oftast en vitaktig framkantsstrimma, som hos slitna exemplar kan vara otydlig. De mörka fjällen har olika nyanser och framvingen tycks därför fint marmorerad, sedd under mikroskop. Antennerna är mörkt brungrå och nästan utan ljusa ringar. Hos *sternipennella*, *saxicolella* och *laripennella* Zetterstedt är framvingarna alltid ljusare (om än mycket variabla) än hos *boreella*. *C. boreella* överskrider sällan 11 mm i vingbredd medan de övriga nämnda normalt är större än 11 mm. Men även storleken kan variera starkt och är inget tillförlitligt kännetecken. I övrigt hänvisas till gängse litteratur om Coleophoridae.

Om man är tveksam om vilken art man har framför sig, bör dock genitalierna vara utslagsgivande. Hengenitalierna (Fig. 2A, 2B) är typiska för den behandlade gruppen men skiljs från *sternipennella* genom att ha små taggar i aedeagus (jfr. Fig. 2B, undre pil). *C. squamosella* och *atriplicis* Durr. har en stor sporre på den ena aedeaguslisten, vilket *boreella* saknar.

I hongenitalierna (Fig. 2C, 2D, 2E) är skillnaderna svårare att beskriva. Antrum påminner starkt om *sternipennella* men har mindre utpräglad veckbildning i kanten av det sklerotiserade området (se Fig. 4, nedre pilen). Vidare är bakkanten av segment 8 mindre urnupet (Fig. 4, övre pilen). *C. saxicolella*'s hongenitalier har också mer urnupen bakkant på segment 8 och dessutom tycks signum ha smalare "skaft" än *boreella* (Fig. 6, pilen). En viss variation förekommer i de omtalade karaktärerna. Andra arters hongenitalier uppvisar större skillnader gentemot *boreella*'s.

Biologen hos *boreella* är fortfarande okänd. De fynd, som hittills gjorts, kan tyda på att arten inte lever på Chenopodiaceae.

Ett fynd i Härjedalen i Sverige samt fynden vid Mykkelsæter tyder enligt min mening på att larven skulle kunna leva på *Gnaphalium silvaticum* eller *G. norvegicum*. Framtiden får visa om detta antagande är riktigt.

C. boreella's utbredning är begränsad till Norge, Finland och Sverige. I Norge är arten tidigare funnen i NSY och NNØ (första fyndet i Bodø, 1966) (Opheim, 1980), i Finland från 4 spridda provinser från Åland till norre delen av landet (Kyrki, 1978) och i Sverige har *boreella* påträffats från Medelpad och norrut, samt en gång i Halland (Svensson et al., 1987, Svensson, pers. medd.). Detta fynd är överraskande men kan liksom vissa andra nordliga växt- och djurarter på svenska västkusten utgöra en kvarleva från en tidigare period.

Genom fyndet av *C. boreella* i ON, Ringeby har den kända sydgränsen för arten i Norge flyttats ca. 500 km söderut. Den goda lokalen för *boreella* vid Mykkelsæter kan kanske också bli nyckeln till lösningen av artens biologi.

Jag vill rikta ett tack till familjen Myhr i Ringeby för de trevliga dagarna i början av juli 1988. Genom att generöst upplåta sitt hem som basläger för spännande exkursioner kunde bl.a. det relaterade fyndet av *Coleophora boreella* göras.

Litteratur:

- Benander, P., 1939. Die Coleophoriden Schwedens (Forts.). - *Opusc. Ent.*, Band IV, Häft. 1-2: 30-110.
- Kyrki, J., 1978. Suomen pikkuperhosten levinneisyys. I. Luonnontieteellisten maakuntien lajisto (Lepidoptera: Micropterigidae-Pterophoridae). - *Notul. Ent.* **58**: 37-67.
- Opheim, M., 1980. *The Lepidoptera of Norway. Checklist. Part IV Gelechioidea (second part) and Yponomeutoidea*. Utgitt av Norsk Lepidopterologisk Selskap. Trondheim.
- Svensson, I., et al., 1987. *Catalogus Lepidopterorum Sueciae*. Naturhist. Riksmuseet, Entomologiska Föreningen. Stockholm.

Abstract:

Finds of *Coleophora boreella* Benander, 1939 from Norway, ON, Ringebu: Mykkel-sæter are reported. The first Norwegian record of the species was from NNØ, Bodø in 1966. Comparison between *boreella* and other similar species are made. *C. boreella* is dark fuscous and lacks white lines in the internal of the forewing. However, a white costal line is most often present. Antennae are dark fuscous without distinctly paler rings. The most significant features in the male genitalia are the small teeth in aedeagus and transtillae. In the female genitalia smaller differences are noticed compared

with close related species. Distinguishing characters may be found on hind margin of segment 8, lateral part of antrum and in signum. The presented finds indicate a hostplant not belonging to Chenopodiaceae. *C. boreella* is so far only known from Norway, Finland and Sweden above latitude 62° n. with one remarkable exception from Halland in SW Sweden.

Forfatterens adresse:

Bengt Å. Bengtsson
Box 71
S-380 74 Lötörp
SVERIGE

the butterfly gallery

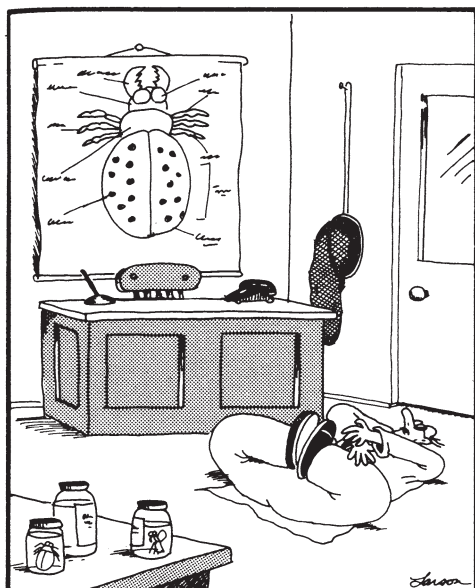

BENFIDAN
Alt i insektrekvisitter

- * SOMMERFUGLENET
- * INSEKTNÅLE
- * SPÆNDEBRÆDDER
- * INSEKTKASSER
- * DEKORATIONSKASSER
- * TRANSPORTKASSE
- * INSEKTSKAB
- * LARVE og KLÆKKEBUR
- * KVIKSØLVLAMPE
- * DROSSELSPOLE

PRODUKTION og SALG

Præstbrovej 10
DK-7900 Nykøbing Mors
Danmark Tlf. 07 72 44 66

Når entomologer dør!

Numedal— et entomologisk spennende og lite undersøkt område

Numedal Insektregistrering har i år gleden av å invitere landets entomologer til Pinsetreff i Numedal. Inkvarteringen blir på Numedal kro, nesten midt i Numedal (Tlf. 03-7466 90). Prisen er kr. 50,- pr. seng pr. døgn i 2- og 4-manns hytter. Sengetøy medbringes. Hyttene inneholder kokeapparat og kjøleskap. Prisen for Campingvogn er 65 kr. pr. døgn (inkl. strøm). Det er felles toalettanlegg og dusjautomat, innkast kr. 5. Kroa kan servere mat, men det er prismessig meget ugunstig.

Dersom transport til Kongsberg eller Geilo ikke korresponderer med Numedalsbussen, kan det avtales henting med privatbil.

Numedal er entomologisk sett et dårlig undersøkt område, og mulighetene for spennende og nye landskapsfunn er derfor meget store.

Påmelding til:

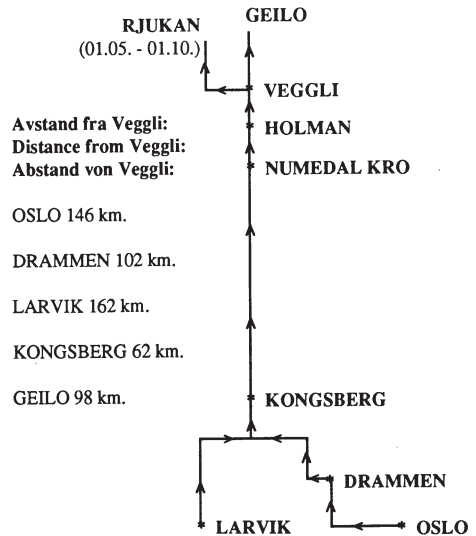
Bjørn Sagvolden,
Box 30,
3626 Rollag
Tlf.: 03-746637

Eller til Insekt-Nytt redaksjonen
 Tlf. 02-454501

Påmelding helst innen 1 mai. Deltagerne vil få tilsendt nærmere opplegg i løpet av 1 uka i mai. Pinsen er i år 13-15 mai, men det er anledning til å komme allerede fredag 12.

Det er allerede full våring i Numedal, så hvis dette været fortsetter fram til pinse

AVSTANDSTABELL, KART

lover det meget bra for treffet.

Av spennende Lepidoptera-arter det er mulighet til å få med seg tilbake, kan nevnes den sjeldne notodontiden *Odontosia sieversi*, yponomeutiden *Euhyponomeutoides ribesiella* og kjempetineiden *Scardia polypori*. For billeentusiastene vil Sagvolden veilede i de beste billelokalitetene.

Ta gjerne med lysfeller, mikroskop og litteratur. Det blir gode muligheter til å preparere fangsten på stedet.

V E L M Ø T T ! !

Drammenslagets ekskursjon til

Gjende i Jotunheimen

Helgen 4.-7. august 1988 dro Drammenslaget av NEF til Gjende i Jotunheimen. Vi begynner her med de tørre fakta, på neste side kommer en levende beskrivelse av turen.

Innsjøen Gjende ligger på 985 m.o.h. Det meste av dagfangsten foregikk ovenfor Gjende på urterike blomsterenger over bjørkebeltet, ca. 1100-1400 m.o.h. Av dagsommerfugler ble det fanget *Parnassius apollo jotunensis*, *Palaeochrysophanus hippothoe siberi*, *Albulina orbitulus*, *Cynthia cardui*, *Aglais urticae*, *Mesoacidalia aglaja*, *Boloria napaea*, *B. aquilonaris*, *Erebia ligea*, *Pyrgus alveus scandinavicus*. Såvidt vi vet har ikke tistelsommerfuglen vært registrert fra ON tidligere. Dette er imidlertid en treksommerfugl som kan finnes over

hele landet. De fleste arter var fåtallige og på slutten av flyvetiden, dette skyldes nok den tidlige sommeren på Østlandet ifjor. Av småsommerfugler var det kun kålmøllen *Plutella xylostella* som fløy. Ellers ble det observert miner av ospeminérmøllen *Phyllocnistis labyrinthella* i vel 1250 meters høyde på Gjendetunga. Fjellmarihøna og fjellgresshoppa *Melanoplus frigidus* var vanlig i Bukkelægret. Lysfangst ved Gjendebu ga dårlig resultat: Målerne *Entephria caesiata*, *Hydriomena impluviata* og ett eksemplar av noctuiden *Hillia iris*.

Øistein Berg

Gjendetungas sydskråning er bratt! I bakgrunnen Storådalen. Foto: Devegg Ruud.

Her følger en stemningsrapport fra ekskursionen, fra en av våre yngste og ivrigste medlemmer, Anders Dahl (12 år):

Fredag 5/8 kl. 08⁰⁰ gikk båten til Gjendesheim. Dagen før hadde Per, Devegg, Lars Ove og jeg kjørt fra Drammen til Gjendesheim hvor vi hadde overnattet. Før båten gikk møtte vi Magne, Øistein og Espen, vi skulle alle sammen til området rundt Gjen-
debu for å fange Apollo sommerfugler. På båten underveis satt jeg og så meg rundt. Jeg følte meg ganske liten da jeg så de store fjellene. Været var litt tvilende, det måtte være sol hvis vi skulle få en Apollo. Jeg gledet meg veldig - kanskje skulle jeg være den heldige som greide å fange en Apollo.

Teltene ble satt opp, og vi tok en rask frokost. Frokost eller ikke, jeg hadde bare en tanke i hodet: sommerfugljakt. "Bukke-
lægeret" var slitsomt å krabbe oppover. På toppen satte vi oss til å vente, her måtte jeg lære tålmodighetens kunst. Under ventingen på en Apollo fanget vi blåvinger og perlemorsommerfugler. Sent på dagen; melding fra Espen: en Apollo var observert. Vi lette litt rundt i fjellsiden der sommerfuglen var sett. Plutselig snublet jeg, og der fikk jeg se en majestetisk flukt av en Apollo. Noen ropte bak meg: "Den er din Anders". Ikke fullt så majestetisk som Apollo, raste jeg nedover fjellsiden. Etter et par fall, - der satt den i håven! Det var en litt avfløyet hann. Kveldens oppsummering ble 2 Apollo og en del andre. Nattlokkinga var ikke helt vellykket fordi det var for kaldt.

Dagen etter var det strålende sol. Vi håpet på at det skulle bli stor fangst i dag også. Sola stekte og svetten silte, men opp i høyden skulle vi. Fangsten ble dårlig, men Devegg og Per hadde talt over 25 stk. av Apollo. Sommerfugler var det viktigste,

men når kvelden kom ble det tid til en prat og litt kortspill. Natta var varm, men regnværet ødela fangsten for oss. Dagen etter var det litt tåke, så jeg ble med de som skulle gå over Besseggen. En fantastiske tur jeg ikke ville unnvært.

Det var en del forskjell i alder på de andre gutta og meg, men det følte jeg spilte ingen rolle. Vi hadde en felles interesse - insekter, så turen ble for meg en kjempeopplevelse og veldig lærerik!

Anders

Østposten Lørdag 7. januar 1989

Ufarlig småkryp

Det er ikke farlig å ha sommerfugler i maven! Dette er entydig fastslått av et ekspertpanel ved NLH på Ås.

— Når sommerfuglene er kommet så langt ned i organismen som til maven, betyr det egentlig bare at de anser seg ferdige med puppestadiet, hevder ekspertene.

Bidrag til kjennskap om sommerfuglfaunaen i Indre Telemark

I. Microlepidoptera

Anders Bjørnstad

Sommerfuglfaunaen i indre Telemark (TEI) er dårlig utforsket. Det framgår tydelig av Opheims lister (Opheim 1958, 1962, 1972, 1975, 1976, 1978, Opheim & Fjeldså 1980, 1983) med de spredte tillegg som senere er publisert. En rekke "hull" eksisterer som opplagt ikke er reelle. Som eksempel kan nevnes at Opheims estimat (1962) for antall Noctuoidea i TEI er 175 arter. Fram til i dag har bare 104 arter vært publisert. For gruppen "Sphingec & Bombyces" er forholdet enda skjevare; estimat 45 spp. (Opheim 1958) mot hittil 20 spp. kjent.

Undertegnede har i sesongene 1987 og -88 gjort mer eller mindre regelmessig UV-fangst (i alt 44 fangstnetter) ved huset "Glytt" (EIS 17, UTM 32V ML 700848) i nærheten av Roeid i Kviteseid kommune. Stedet ligger i en sørøstvendt skråning 160 m.o.h. omgitt av barblandingsskog med innslag av bjørk, hassel og andre løvtrær.

Det meste av tida ble det brukt to separate blandingslyslyslamper (300 W). Ved siden av dette er det gjort en del sporadiske dagfangster i Nissedal, Notodden, Hjartdal, Seljord, Tokke, Bø og Vinje kommuner. Av de 10 kommunene som utgjør TEI har jeg ikke samlet i Fyresdal og Tinn. I alt gjorde jeg i 1987-88 noe over 1700 kollektorer i regionen. I tillegg har jeg i de følgende artslistene tatt med noen enkelte tidligere funn (vesentlig dagfangster) foretatt av Åsmund N. Bjørnstad (ÅNB), Ottar N. Bjørnstad (ONB), Sindre Ligaard (SL), Kjell Håkestad (KH)

og undertegnede.

I alt omfatter materialet 456 arter Lepidoptera (151 spp. "micros", 305 "macros"). 189 av disse artene har ikke tidligere vært publisert for TEI.

Sekvensen og nomenklaturen i listene følger Svensson et al. (1987). Kollektorer foretatt ved "hovedbasen" i Kviteseid er bare angitt ved dato og kommer først i angivelsen av funn. De øvrige funn ved kommune, lokalitet og dato. Antallet dyr samlet av en art (hvis mer en ett) er angitt i parentes bak datoen. Der hvor innsamlingen ikke er foretatt av undertegnede, er innsamlers initialer angitt bak dato. Nye funn, dvs. for arter som ikke har vært publisert tidligere, er angitt med • (ny for TEI) eller •• (ny for Telemark fylke = TEY + TEI).

De aller fleste artene er bestemt eller kontrollbestemt av Leif Aarvik. Især gjelder dette "micros". Han har også foretatt genitaliepreparater av kritiske grupper. Jeg vil herved rette en stor takk til Leif Aarvik for usvikelig vilje til hjelp med bestemmelsesarbeidet, når som helst når jeg har følt behov for det. Aarvik har også velvilligst stilt til min disposisjon ajourførte lister over publiserte og upubliserte funn etter utgivelsen av Opheims (op. cit.) lister.

Videre vil jeg få takke Sindre Ligaard for tillatelse til å publisere funn av noen sjeldne - til dels meget sjeldne - arter, og til Inger Nordal for særs velvillig utlån av "Glytt" som hovedbase for undersøkelse av nattsommerfuglfaunaen i Kviteseid. Ås-

mund og Ottar Nordal Bjørnstad har bistått under en del av fangstarbeidet og har også bidratt med en del egne innsamlinger.

ERIOCRANIIDAE

- *Eriocrania semipurpurella* (Stephens) 7.5.88 (3), Hjartdal: Lonelien 7.5.88

HEPIALIDAE

- *Hepialus sylvina* (L.) Kviteseid: Sunnkilen 9.8.67
- H. hecta* (L.) 19.7.87
- H. fusconebulosa* (De Geer) 29.6.88 (4)

ADELIDAE

- *Nematopogon schwarziellus* (Zeller) 29.5.88
- *N. swammerdamella* (L.) 26.5.88 (2)

PRODOXIDAE

- *Lampronia rupella* (D. & S.) Bø: Bø sentrum 9.7.87 (KH)
- *L. corticella* (L.) 20.6.88

PSYCHIDAE

- *Dahlica triquetrella* (Hübner) Seljord: Seljord sentrum 6.5.87 (2) (ex. pupae)
- *Talaeporia tubulosa* (Retzius) 20.6.88

TINEIDAE

- *Scardia tessulatella* (Lienig & Zeller) 18.6.88
- Monopis laevigella* (D. & S.) 20.6.88
- *M. weaverella* (Scott) 17.6.88

GRACILLARIIDAE

- *Caloptilia populetorum* (Zeller) 16.5.88, 27.5.88, 28.5.88 (5), Hjartdal: Lonelien 7.5.88
- *C. stigmatella* (F.) 28.5.88
- *Parornix betulae* (Stainton) 28.5.88, 29.5.88

ROESLERSTAMMIIDAE

- *Roeslerstammia erxebella* (F.) 29.5.88

YPONOMEUTIDAE

- *Argyresthia goedartella* (L.) 18.7.87 (3), 13.8.87 (2), 16.8.87, 7.8.88
- A. pygmaeella* (D. & S.) 7.8.88
- A. sorbiella* (Treitschke) 20.6.88
- *A. conjugella* (Zeller) 17.6.88 (5), 20.6.88
- *A. semifusca* (Haworth) 7.8.88
- Yponomeuta evonymella* (L.) 16.8.87, 29.7.88 (4)
- *Cedestis subfasciella* (Stephens) 13.8.87
- Plutella xylostella* (L.) 20.6.88, 29.7.88
- *Rhigognostis schmaltzella* (Zetterstedt) 16.5.88
- *Ypsolopha scabrella* (L.) 27.9.87, 7.8.88
- *Y. parantesella* (L.) 23.8.87, 31.7.88 (2), 7.8.88 (2), 28.8.88
- *Y. sequella* (Clerck) 7.8.88

LYONETIDAE

- *Lyonetia prunifoliella* (Hübner) 16.5.88

OECOPHORIDAE

- *Semioscopis oculella* (Thunberg) 7.5.88, 8.5.88, 16.5.88
- S. steinkellneriana* (D. & S.) 26.5.88 (2), 27.5.88, 28.5.88
- *Depressaria leucocephala* (Snellen) 29.8.87
- *D. albipunctella* (D. & S.) 8.5.88
- *Agonopterix ciliella* (Stainton) 24.9.88, 25.9.87, 26.9.87
- A. hypericella* (Hübner) 24.9.88
- A. lituosa* (Haworth) 22.8.87
- *A. angelicella* (Hübner) 22.8.87
- Pseudatemelia josephinae* (Toll) 20.6.88
- *Denisia stipella* (L.) 20.6.88
- Pleurota bicostella* (Clerck) Seljord: Telnes 23.7.87 (KH)
- *Diurnea lipsiella* (D. & S.) 24.10.87

ELACHISTIDAE

- *Elachistia canapennella* (Hübner) 29.5.88

COLEOPHORIDAE

- *Coleophora deauratella* (Lienig & Zeller) 17.6.88
- *C. striatipennella* (Nylander) 17.6.88

GELECHIIDAE

- *Exoteleia dodecella* (L.) 20.6.88
- *Teleiodes alburnella* (Zeller) 7.8.88
- *Teleiopsis diffinis* (Haworth) 22.8.87, 17.6.88
- *Lita sexpunctella* (F.) Vinje: Sveigen 915 m. 19.6.88
- Neofaculta infernella* (H.-S.) Vinje: Sveigen 915 m. 19.6.88 (2)
- *Gelechia sororculella* (Hübner) 13.8.87
- Syncopacma cinctella* (Clerck) 29.6.88 (3)
- Anacamptis populella* (Clerck) 22.8.87, 28.9.87, Tokke: Grønli 26.9.87
- A. blattariella* (Hübner) 31.7.88, 7.8.88
- Hypatima rhomboidella* (L.) 27.9.87, 7.8.88, 9.9.88 (2)

TORTRICIDAE

- *Pandemis corylana* (F.) 13.8.87 (2), 16.8.87, 22.8.87, 30.7.88
- P. cerasana* (Hübner) 18.6.88, 19.6.88 (2), 20.6.88
- Archips oporana* (L.) 19.7.87, 29.6.88
- A. podana* (Scopoli) 13.8.87 (2), 22.8.87
- A. xylosteana* (L.) 16.8.87, 30.7.88, 7.8.88
- A. rosana* (L.) 28.8.87 (2), 7.8.88
- Syndemis musculana* (Hübner) 28.5.88 (2), 29.5.88
- *Adoxophyes orana* (F. v. Röslerstam) 13.8.87
- *Ptycholoma lecheana* (L.) 18.6.88
- Paramesia gnomania* (Clerck) 29.6.88 (2)

- *Epagoge grotiana* (F.) 18.7.87
 - Eulia ministrana* (L.) Kviteseid: Holtan 300 m 18.6.88
 - *Cnephasia stephensiana* (Doubleday) 29.8.87
 - C. asseclana* (D. & S.) 13.8.87, 29.8.87, 19.6.88, 7.8.88
 - *Tortrix viridana* (L.) 29.6.88
 - *Croesia forsskaleana* (L.) 16.8.88
 - C. holmiana* (L.) 16.8.87, 22.8.87, 29.8.87, 27.9.87, 31.7.88
 - Acleris laterana* (F.) 25.9.87, 27.9.87
 - A. rhombana* (D. & S.) 19.9.87, 27.9.87 (3), 10.9.88
 - A. apersana* (Hübner) 23.8.87, 25.9.87
 - A. notana* (Donovan) 8.5.88, 16.5.88 (2), 27.5.88 (2), 28.5.88
 - *A. implexana* (Walker) Tokke: Grønli 26.9.87, Vinje: Rorgevann 26.9.87
 - A. variegana* (D. & S.) 18.9.87, 19.9.87
 - *A. logiana* (Clerck) 18.9.87 (3), 25.9.87, 26.9.87, 26.5.88 (2)
 - A. nigrilineana* (Kawabe) 7.5.88, 8.5.88, 12.5.88, 27.5.88
 - A. emargana* (F.) 28.8.87 (2), 29.8.87
 - *Trachysmia vulneratana* (Zetterstedt) Seljord: vest for Lonestaul 800 m 13.8.87
 - *Cochylidia subroseana* (Haworth) 19.6.88, 21.6.88
 - Olethreutes lacunana* (D. & S.) 22.8.87
 - O. bipunctana* (F.) Seljord: V for Lonestaul 800 m 13.8.87
 - O. schulziana* (F.) Vinje: Tverrakvål 830 m 19.6.88, Vinje: Sveigen 915 m 19.6.88 (3)
 - O. turfosana* (H.-S.) Vinje: Tverrakvål 830 m 19.6.88 (3), Vinje: Sveigen 915 m 19.6.88
 - *Pseudohermenias abietana* (F.) 18.6.88, 19.6.88, 20.6.88, 21.6.88 (2)
 - *Hedya dimidioalba* (Retzius) 17.6.88
 - *Orthotaenia undulana* (D. & S.) 18.6.88
 - *Pseudosciaphila branderiana* (L.) 21.6.88
 - *Apotomis turbidana* (Hübner) 18.7.87, 19.7.87 (2), 22.8.87, 29.8.87, 17.8.88
 - A. betuletana* (Haworth) 13.8.87
 - *A. sororculana* (Zetterstedt) 28.5.88, 29.5.88, 17.6.88 (2)
 - *Ancylis laetana* (F.) 17.6.88 (2)
 - *A. comtana* (Frölich) Vinje: Sveigen 915 m 19.6.88
 - *A. badiana* (D. & S.) 20.6.88
 - *A. myrtilana* (Treitschke) Notodden: Finnli 465 m 17.6.88, Vinje: Tverrakvål 830 m 19.6.88 (2)
 - Epinotia trigonella* (L.) 19.9.87, 28.9.87, 9.9.88, 10.9.88
 - *E. solandriana* (L.) 25.9.87, 27.9.87, 9.9.88
 - *E. brunnichana* (L.) 16.8.87, 22.8.87, 29.8.87 (2), 18.9.87, 29.7.88, 30.7.88 (2), 31.7.88, 7.8.88
 - *E. maculana* (F.) 27.9.87, 9.9.88 (3)
 - *E. subocellana* (Donovan) 20.6.88 (2)
 - E. ramella* (L.) 18.7.87 (2), 13.8.87 (2), 22.8.87 (3)
 - E. tetraquetrana* (Haworth) 28.5.88 (2)
 - E. nisella* (Clerck) 28.8.87, 18.9.87, 31.7.88, 7.8.88 (3), 9.9.88 (2)
 - *E. tedella* (Clerck) 28.5.88, 19.6.88, 20.6.88, 21.6.88, 29.6.88
 - *E. granitana* (H.-S.) 18.6.88 (3. funn i Norge)
 - E. crenana* (Hübner) 18.7.87
 - Rhopobota naevana* (Hübner) 27.8.87, 7.8.88
 - *Gypsonoma nitidulana* (Lienig & Zeller) Vinje: Tverrakvål 830 m 19.6.88, Vinje: Sveigen 915 m 19.6.88
 - *Epiblema cynosbatella* (L.) 19.7.87, 29.6.88
 - E. roborana* (D. & S.) 18.7.87 (2), 29.8.87
 - *Rhyacionia pinicolana* (Doubleday) 29.6.88
 - *R. pinivorana* (Lienig & Zeller) 17.6.88 (2)
 - Lathronympha strigana* (F.) 17.6.88 (2), 20.6.88, 21.6.88
 - *Cydia cosmophorana* (Treitschke) 18.6.88
- CHOREUTIDAE
- *Choreutis pariana* (Clerck) 29.5.88, Hjørtedal: Lonelien 7.5.88 (2)
- PTEROPHORIDAE
- *Amblyptilia punctidactyla* (Haworth) 28.8.87, 26.5.88
 - Platoptylia calodactyla* (D. & S.) 20.6.88
 - P. pallidactyla* (Haworth) 19.6.88, 29.6.88 (2), Hjørtedal: Flatland 200 m 22.8.87
 - Stenoptilia pterodactyla* (L.) 30.7.88, 7.8.88
 - *Leioptilus scarodactyla* (Hübner) 17.6.88 (2)
 - *L. osteodactylus* (Zeller) 18.7.87, 13.8.87, 17.6.88, 20.6.88, Kviteseid: Holtan 300 m 18.6.88 (2)
- PYRALIDAE
- *Aphomia sociella* (L.) 13.8.87, 28.8.87 (2), 26.5.88
 - *Cryptoblabes bistriga* (Haworth) 18.6.88 (4. funn i Norge)
 - *Diorystia abietella* (D. & S.) 13.8.87 (4), 29.6.88
 - *Numonia advenella* (Zincken) 22.8.87, 29.8.87, 7.8.88
 - Zophodia grossulariella* (Zincken) 26.5.88 (2)
 - *Assara terebrella* (Zincken) 22.8.87 (3), 29.8.87
 - Nymphula stagnata* (Donovan) Kviteseid: bunnan av Sunnkilen 30.7.88 (ONB)
 - Chrysoteuchia culmella* (L.) 17.6.88
 - *Crambus alienellus* (Germar & Kaulfuss) Nissedal: Reinstølstjørni 21.6.88
 - *C. lathoniellus* (Zincken) 17.6.88 (2)
 - Agriphila tristella* (D. & S.) 16.8.87, 22.8.87, 29.7.88, 30.7.88, 7.8.88
 - A. inquinatella* (D. & S.) 29.8.87
 - Catoptria permutatella* (H.-S.) 19.7.87 (2), 29.8.87
 - C. margaritella* (D. & S.) Seljord: Lonestaul 800 m 13.8.87

Årsmelding for Norsk Entomologisk Forening 12.12.1987 - 8.12.1988

I perioden har foreningen hatt følgende personer i ombud:

Styret:

- Formann : Professor Karl Erik Zachariassen, Trondheim
 Nestformann : Forsker Sigmund Hågvar, Ås
 Sekretær : Førsteamanuensis Trond Hofsvang, Ås
 Kasserer : Lektor Lise Hofsvang, Oslo
 Styremedlemmer : Fag. ass. Fred Midtgaard, Ås
 Lektor Tore R. Nielsen, Sandnes
 Cand. mag. Lars Ove Hansen, Drammen

Redaksjonen av Fauna norvegica Ser. B:

- Redaktør : Førstekonservator John O. Solem, Trondheim
 Medlemmer av redaksjonskomitéen : Førstekonservator Albert Lillehammer, Oslo
 Konservator Arne Nilssen, Tromsø
 Professor Ole A. Sæther, Bergen

Redaktører av Insecta Norvegiae:

- Førstekonservator Lita Greve Jensen, Bergen
 Cand.real. Trond Andersen, Bergen

- Distributør : Adm. dir. Jac. Fjelddalen, Ås
 Revisor : Forskningsjef Trygve Rygg, Ås
 Valgkomité : Førsteamanuensis Johan Andersen, Tromsø
 Lektor Knut Rognes, Madla

Norsk medlem i rådet i The Scandinavian Society of Entomology som utgir Ent. Scand.:

Professor Lauritz Sømme, Oslo

Kontaktmann vedr. norske insektnavn:

Førsteamanuensis Trond Hofsvang, Ås

Redaksjonen av Insekt-Nytt:

- Redaktør : Cand. mag. Lars Ove Hansen, Drammen
 Medlemmer av redaksjonskomitéen : Cand. scient. Espen Bergsmark, Drammen
 Cand. mag. Øistein Berg, Asker
 Fotograf Devegg Ruud, Drammen
 Claudia Torner Mora, Drammen

Verneutvalgets medlemmer:

Forsker Sigmund Hågvar, Ås (formann)
 Fag. ass. Torstein Kvamme, Ås
 Fag. ass. Fred Midtgaard, Ås
 Lærer Leif Aarvik, Ås
 Lektor Tore R. Nielsen, Sandnes
 Cand. real. Trond Andersen, Bergen
 Førsteamanuensis Torstein Solhøy, Bergen

Medlemstall pr. 8.12.1988:

293 norske og 29 utenlandske = 322

Styremøter: Det har vært holdt 2 styremøter.

Møter/ekskursjoner arrangert av hovedforeningen:

11.12.1987. Årsmøte. Tropisk entomologi. Innlegg v/Preben Ottesen, Karl Erik Zachariassen, Arne Semb-Johansson.

14.4.1988. Ekstraordinært årsmøte: Godkjenning av revidert regnskap. Vern av evertebrater. Innlegg v/Sigmund Hågvar, NEF, Steinar Eldøy, Direktoratet for naturforvaltning og Bengt Christiansen, Norsk Zoologisk Forening.

20.-23.5. 1988. NEF's pinseekursjon. Dale ved Sandnes.
 Arrangert av Jæren entomologklubb.

21. nordiske entomologmøte:

Møtet ble arrangert i Trondheim 4.-7.7. og med ekskursjon til Kongsvoll 8.-10.7. 1988. Referat: se Insekt-Nytt nr. 3, 1988

Fauna norvegica Ser. B (Norwegian Journal of Entomology):

Vol. 35 no. 1 ble sendt ut i mars 1988 og vol. 35 no. 2 ble sendt ut i oktober 1988. Styret i NEF har besørget pakking og forsendelse for å spare Norsk Zoologisk Tidsskriftsentral for unødvendige utgifter.

Insekt-Nytt:

Årgang 13 hefte 1 utkom i mars 1988.

Årgang 13 hefte 2 utkom i juli 1988.

Årgang 13 hefte 3 utkom i oktober 1988.

Insecta norvegiae:

No. 3. A bibliography of Norwegian caddisfly publications (Insecta: Trichoptera) 1879-1985. (Ivar Stokkeland).

Norsk Lepidopterologisk Selskap:

NLS ble oppløst i 1988. Aktiva (kr. 1336,-) ble oversendt til NEF. Restopplaget av *Atalanta Norvegica* og en del kataloger av Magne Opheim ble også gitt til Norsk Entomologisk Forening.

Verneutvalget:

Utvalget har gitt uttalelser i følgende saker:

1. Vern av randskogen ved Reddalsvann våtmarkreservat i Aust-Agder.
2. Uttalelse via Direktoratet for naturforvaltning til Europarådet vedrørende vern av evertebrater knyttet til død ved og urørt skog (såkalte saproxyriske evertebrater).
3. Uttalelse vedrørende vern av Kattnosa-Spålen-området.

Utspill fra myndighetene til støtte for initiativ tatt av NEF:

1. Brev fra Statens Naturvernråd til Miljøverndepartementet av 27.5.88, der rådet ber om at Grønnåsen vernes etter naturvernloven, slik NEF har foreslått.
2. Brev fra Direktoratet for naturforvaltning til fylkesmennene i A-Agder, V-Agder, Telemark, Vestfold, Buskerud, Akershus og Østfold. Henvendelsen (av 30.5.88) er en anmodning om å bevare de lokaliteter med gamle, hule edellauvtrær som NEF har undersøkt, og som inneholder sjeldne billesamfunn.

Prosjekter med støtte fra Direktoratet for naturforvaltning:

Gitt for 1988: Kr. 10.000 til kartlegging av truede og sjeldne øyestikkere i SØ-Norge v/Hans Olsvik og Dag Dolmen.

Søkt for 1989: Kr. 15.000 til kartlegging av verneverdige øyestikkerlokaliteter i Hedmark.

Diverse:

En ny PC er innkjøpt til tekstbehandling og redigering av Insekt-Nytt.

Salgsliste over NEF's publikasjoner ble sendt medlemmene i april. Brosjyrer om entomologisk litteratur fra Apollo Bøger, Danmark, har vært sendt ut til foreningens medlemmer to ganger. Apollo Bøger har betalt meromkostningene i porto ved utsendelsene.

Foreningens tilstand:

For første gang på en årrekke viser foreningens medlemstall en klar nedgang. Dette skyldes trolig først og fremst at den alminnelige økonomiske situasjon tvinger folk til en strengere økonomisk prioritering. Innkjøp av PC for Insekt-Nytt-redaksjonen har vært et økonomisk løft som krever en viss omdisponering av foreningens økonomiske ressurser. Styret tilrår at fondet, som ikke har utsikt til å fungere som et fond innen overskuelig fremtid, delvis benyttes til å dekke innkjøpet. Den entomologiske aktivitet er generell høy, og styret mener foreningens generelle tilstand er god.

Karl Erik Zachariassen
(formann)

Trond Hofsvang
(sekretær)

**Referat fra årsmøte i Norsk Entomologisk Forening
Blindern, 16. desember 1988**

1. Årsmelding. Årsmeldingen ble godkjent.
2. Regnskap. Regnskapet ble godkjent.
3. Kontingent. Kontingenten for 1989 ble fastsatt til kr. 110,-.
4. Valgkomitéen. Valgkomitéen ble utvidet med et medlem fra Oslo/Ås-området:
Reidar Mehl.
5. Eventuelt.
 - a. Styret ble bedt om å utrede mulighetene for et juniormedlemsskap i NEF til neste årsmøte.
 - b. Mulighetene for et samlet salg av en større del av foreningens lager av tidsskrifter etc. til en utenlandsk bokhandel, antikvariat e.l. ble drøftet. Styret vil undersøke saken.
 - c. Jac. Fjelddalen antydte at han ville trekke seg tilbake som distributør om 1-2 år. Foreningen bør allerede nå undersøke hvem som kan overta og som har muligheter for å oppbevare det store lageret av trykksaker.

Etter årsmøtet holdt Arild Andersen, Statens plantevern, et foredrag med tittelen: "Blad-minérfluer i korn og gras. Biologi og betydning som skadegjører."

Den økonomisk viktige arten, havrebladminérflue (*Chromatomyia fuscata*) har opptrådt svært tallrik i korn på indre Østlandet og i Trøndelag de senere år. Arten overvintrer trolig som imago. I mai-juni stikker hunnfluene eggleggingsbrodden inn i bladene og suger til seg plantesaften som pipler ut. Disse næringsstikkene sees som karakteristiske hvite prikker mot spissen av bladene. Larven minerer i bladene. Forpuppingen skjer i minene. Samlet utviklingstid fra egglegging til klekking av nye fluer er ca. 1 1/2 måned. De voksne fluene klekker fra slutten av juli og utover i august. Alt tyder på at fluene overvintrer i vegetasjon utenfor åkrene og at de legger egg først neste vår. Kornplantene kan tåle sterke angrep uten at dette medfører noen særlig reduksjon i avlingen. Dette skyldes at stadig nye blader overtar det meste av assimileringen. Sprøyteforsøk viste at en reduksjon i flueangrepet med 70% bare ga en avlingsøkning gjennomsnitt 8%.

Deretter var det "mini-julebord" med spekemat. Det var møtt frem 13 medlemmer til årsmøtet.

Trond Hofsvang
14.02.89

REGNSKAP FOR NORSK ENTOMOLOGISK FORENING
09.12.87 - 09.12.88

25

Beholdning pr. 08.12.87:

Postgirokonto nr. 5 44 09 20	<u>kr.</u>	<u>969,63</u>
Postsparebank konto nr. 10 79 45 Serie 35	<u>kr.</u>	<u>472,00</u>
Kasse	<u>kr.</u>	<u>208,00</u>

Inntekter:

Kontingent	kr.	32 267,10
Særtrykk og karter	kr.	8 371,00
Driftsstøtte fra Miljøverndepartementet	kr.	10 000,00
Gave fra Norsk Lepidopterologisk Selskap	kr.	1 336,13
Renter	kr.	262,56
Prosjektstøtte fra Direktoratet i Trondheim	<u>kr.</u>	<u>10 000,00</u>
	kr.	62 236,79
Underskudd	<u>kr.</u>	<u>7 991,21</u>
	kr.	70 228,00
		=====

Utgifter:

Porto	kr.	3 067,80
Insekt-Nytt	kr.	36 700,00
Fauna norv. Ser. B	kr.	261,00
Særtrykk og karter	kr.	18 975,80
Rekvisita	kr.	428,40
Støtte til lokalforeninger	kr.	500,00
Diverse	kr.	295,00
Oveføring av prosjektstøtten fra Direktoratet	<u>kr.</u>	<u>10 000,00</u>
	kr.	70 228,00
		=====

Status pr. 09.12.88:

Aktiva:

Postgiro kr	1 117,90
Kasse kr.	63,50
Akkumulert underskudd	<u>kr.</u> <u>6 318,58</u>
	kr. 7 500,00
	=====

Passiva:

Lån	kr.	7 500,00
	kr.	7 500,00
		=====

Oslo, den 14. desember 1988

Revidert, Ås, den 15.12.1988

Lise Hofsvang
kasserer

Trygve Rygg
revisor

REGNSKAP FOR INSEKT-NYTT 11.12.1987 - 3.12.1988

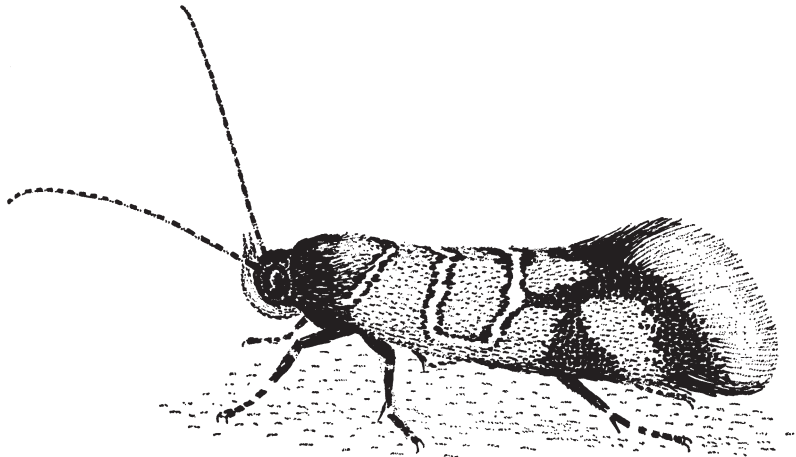
Kassabeholdning	11.12. 1987	kr.	0,00	
Postgiro	11.12. 1987	kr.	1316,21	
Annonser		kr.	8 260,00	
Tilskudd fra NEF		kr.	1 800,00	
Andre inntekter		kr.	162,50	
Trykking, Porto		kr.	10 041,80	
<u>Administrative utgifter</u>		kr.	<u>1 415,90</u>	
Sum pr. 3.12. 1988		kr.	11 538,71	kr. 11 457,70
Bal. kassabeh.	3.12. 1988	kr.	0,00	
<u>Bal. postgiro</u>	<u>3.12. 1988</u>	kr.	<u>81,01</u>	
Hovedsum		kr.	<u>11 538,71</u>	kr. <u>11 538,71</u>
			=====	=====

Oslo, den 3.12. 1988

Revidert, Ås den 14.12. 1988.

Øistein Berg
kasserer

Trygve Rygg
revisor

Nytt fra lokallagene

Årsmeldinger fra lokallagene 1988

ENTOMOLOGISK KLUBB, BERGEN

Klubben har avholdt to møter i 1988. 17. februar med foredrag av Torstein Solhøy "Fra en ekskursjon i Marokko - samt litt om tørke-tilpasninger hos invertebrater", 17 deltakere. 2. november ble noe av "sommerens fangst" presentert: Trond Andersen - Trichoptera, Geir E.E. Søli - Mycentophilidae/Diptera, Arild Fjeldså - Strepsiptera og Lita Greve Jensen forskjellige fluefamilier, 9 deltakere.

Klubben har dessverre få yngre møte-deltakere dvs. ingen junioravdeling. Klubben har heller ingen formell organisasjon. Møtene har i år vært arrangert av Arild Fjeldså og Lita Greve Jensen med god hjelp av Sidsel Aasen.

Klubben selger fra et lager av insekt-nåler, hjelper med råd angående insekt-samling og entomologi generelt og sprer opplysning om NEF med brosjyrer og informasjon. Klubben støttet Det 21. Nordiske Entomologmøtet med kr. 1.000,00.

Vi håper at NEFs medlemmer tar kontakt når de besøker Bergen!

Lita Greve Jensen

DRAMMENSLAGET

Drammenslaget består nå av 56 medlemmer og styret har i 1988 bestått av Devegge Ruud, Espen Bergsmark og Reidar Voith. Følgende møter er avholdt:

- 8/2: Årsmøte m/lysbilder fra Kenya v/ Devegge Ruud.
- 14/3: Temamøte. Genitaliepreparering (v/ Lars Ove Hansen) og utstyrssjekk.
- 24/4: Ekskursjon til Miletjern, m/Fred Mitd-

- gaard. Prosjektområdet for Buskerud Miljøvernavdeling. Felle var satt opp og sto hele sommeren. Mengder av dyr ble innsamlet og er nå til bestemmelse.
- 28-29/5: Tur til Langøya i Holmestrandsfjorden. Nydelig vær og mye nytt både av planter og insekter.
- 5-7/8: Tur til Jotunheimen. Kjempetur. Apollo observert flere steder. Mye annet interessant også.
- 10/10: "Sommerens fangst". Mange frem-møtte og mange nye insekter kom også i år frem.
- 14/11: Temakveld. Lars Ove Hansen fortalte og viste lysbilder om Påfuglspin-nere i Norge og resten av verden.
- 9/12: Julemøte, hos Espen Bergsmark m/ mye god mat/drikke, samt lysbilder fra våren/sommerens begivenheter.

Devegge Ruud

JÆREN ENTOMOLOGKLUBB

1988 har ikke vært så aktivt år som vi skulle ønske. Delvis på grunn av dårlig vær fikk vi ikke arrangert noen ekskursjon i sommer, til tross for store planer. Derimot var JEK år-rangør for det årlige Pinsetreffet, som for første gang ble holdt utenfor Sør- og Østlan-det. Oppmøtet var skuffende.

Seks medlemsmøter har vært avholdt i 1988, og 7-18 personer har møtt frem, av en medlemmsmasse på totalt 25-30 stykker.

- 5. feb.: Øistein Berg: Sommerfuglfangst i Asia.
- 15. mars: Årsmøte, med lysbilder fra Finnmark.
- 16. april: Frode Kroglund: Insektliv i ferskvann.

27. sept.: Sommerens fangst, og lysbildeforedrag av Tore Nielsen: Plante- og dyreliv i Dovre nasjonalpark.
25. okt.: Eva Songe Paulsen: En samletur til Øland.
6. des.: J.A. Stenløkk: Trebukker - en populær billegruppe.

Videre har klubben hatt 2-3 innsamlinger i forbindelse med et ferskvannsprosjekt, men bare 2-3 stykker har møtt opp.

Foreningen har ellers startet et prosjekt for å kartlegge dagsommerfuglene i Rogaland på 10x10 km ruter, og også trebukkene. Endel "hjemmesnekrede" bestemmelsestabeller over enkelte insektgrupper i Rogaland har blitt laget og delt ut til medlemmene.

*Jan Arne Stenløkk
(formann)*

LARVIK INSEKT KLUBB (LIK)

1988 har vært et aktivt år for oss med 11 møter, 5 fellesturer og en rekke mindre utflukter og sammenkomster.

Fangstmessig har det også vært et godt år med flere førstefunn for landet og fylkesdeler. Klubben teller nå 11 aktive medlemmer, hvorav to er jenter. To nye medlemmer er kommet til i 1988.

Møtene holdes fremdeles hjemme hos kontaktmannen. I tråd med hva vi har hatt tidligere, er møtene svært uformelle og L.I.K. har verken styre (kun kontaktmann) eller kontingent.

Også L.I.K. har gått inn i dataalderen i

og med at 3 av medlemmene har anskaffet seg datamaskin.

I år som tidligere har vi hatt en rekke besøk av både fag- og hobbyentomologer som har funnet veien hit til Larvik og L.I.K.

Vi i L.I.K. håper på fortsatt besøk, samarbeide og hyggelig samvær med like-sinnede i 1989!

*Bjørnar Borgersen
(kontaktmann)*

NEFOA

I løpet av året har det vært holdt 7 møter. Alle bortsett fra ett som har vært i Biologibyggget på Blindern, har vært holdt på Zoologisk museum. Frammøtet har vært mellom 10 og 15. Det har vært arrangert en dag-ekskursjon til Ostøya og en nattekursjon til Bygdøy, Hengsenga.

Styret har hatt følgende sammensetning:

Formann: Leif Aarvik

Nestformann: Preben Ottesen

Sekretær og kasserer: Fred Midtgaard

Styremedlem: Heimo O. Pöyhönen

Leif Aarvik

TROMSØ ENTOMOLOGISKE KLUBB

Det har ikke vært noen aktivitet i Tromsø Entomologiske Klubb i 1988.

Arne Nilssen

ØSTFOLD ENTOMOLOGISKE FORENING

Østfold-foreningen kan se tilbake på et år med svært varierende aktivitet. I første halvår kom medlemmer flere ganger sammen for å forberede utstillingen på Jeløy, som vi gjennomførte i mai. Utstillingen ble meget godt besøkt, og vi fikk også noen nye

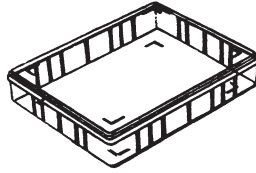
medlemmer etter denne. Medlemmene stilte opp med insektkasser inneholdende biller og sommerfugler, glasskasser med levende dyr, bilder og plansjer. Fra fotografene Pål Bugge og Jørn Bøhmer Olsen fikk vi flotte foto-forstørrelser som vi utstyrte med informative tekster.

Septembermøtet på Jeløy og oktober-turen til Vestfjella Naturresevat ble dårlig besøkt, noe vi tilskriver medlemmenes aktive engasjement i andre foreninger. Heldigvis prioriterte mange årsmøtet hos kontaktmannen den 21. november, der Ingar Iversen hadde et innslag om "Insekter i hus". Fremmøtet denne gangen inspirerte til planlegging av flere møter senere på vinteren. Med 20 voksne og 10 juniormedlemmer burde det fortsatt være eksistensberettigelse for vår lille forening.

*Thor Jan Olsen
(kontaktmann)*

INSEKTKASSER I PLAST

A4 - A5 - A6 størrelse

Plastformer med lokk
og engangs-service

Hammerstorph a.s

POSTBOKS 23 HAUKETO 1206 OSLO 12
Skausnaret 15 TLF. (02) 61 10 08 - 61 31 69
Telefax: 62 36 50

"Din idiot! Jeg sa luftrensere! Det der er insektmiddelet!"

ROOYE

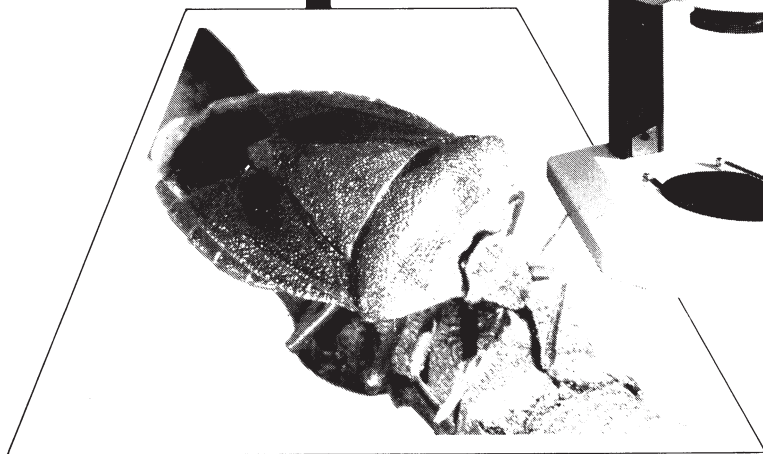
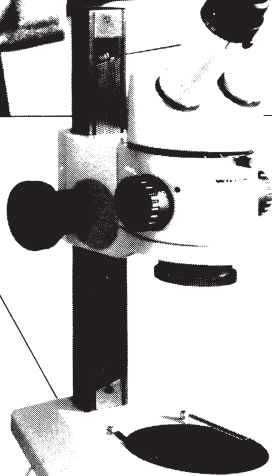

KVALITET DU KAN STOLE PÅ

WILD nye stereo-system-mikroskop M3 for alle rutineoppgaver.

Dette enestående systemet gir deg WILD kvalitet og gjennomført moduloppbygging til en meget gunstig pris:

- Tre-trinn, fem-trinn forstørrelsesveksler eller en optikkdel med 1:6 zoom og for alle 3 modeller forstørrelser opp til 256 X.
- Binokulart, stereoskopisk bilde eller koaksial betraktning med optikkholder S.
- Modulsystemet gir mulighet for enhver tenkelig kombinasjon av stativer, lyskilder, binokulartuber, fotoutstyr og mye annet praktisk tilleggsutstyr.

WILD LEITZ AS

Postboks 48 Veitvet
0518 Oslo 5

Østre Aker vei 162
0596 Oslo 5

Telefon 02-25 22 70
Telefax 02-16 32 32

Byttekontakter

En billesamler i Tsjekkoslovakia ønsker kontakt med nordmenn for å bytte sandjeger- og løpebiller (Carabidae). Han er interessert i hele den palearktiske region, og ønsker å bytte billene upreparerte, daterte og artsbestemte. Ta kontakt med redaksjonen, så oversender vi tilbudslisten hans, eller skriv direkte (på engelsk) til:

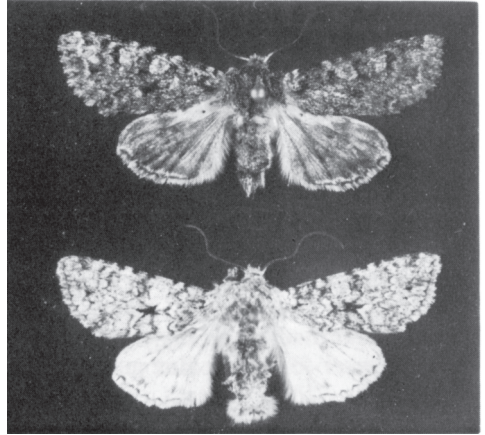
Jirí Soustruzník
Rokossovského 585
181 00 Praha 8
CZECHOSLOVAKIA

En samler i USA ønsker å bytte dagsommerfugler. Han har et ganske bra utvalg av bl.a. fjellarter fra Montana, skriv til:

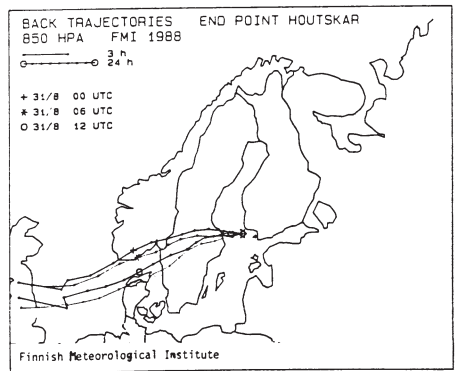
Steve Kohler
125 Hillcrest Loop
Missoula
Montana 59803
U.S.A.

Mørk form av *Antitype (Polia) chi*.

Fångade senaste sommar en från *Antitype (Polia) chi* starkt avvikande sannolikt *chi* (se fotot). I Finland torde man ej tidigare ha fått dylikt. Jag har emellertid någonstädes läst att någon mörk form av *chi* uppträder i Skottland. Min fråga är nu om dylika har tagits i Norge, då kanske överflugna från Skottland eller har ni möjligen någon inhemsk population av detta slag? Man skulle vänta seg att Norge oftare än Finland erhållit inflygningar från väster.

Min hypotes är att min mörka *chi* kommit med luftströmmar från kanske avlägsna land. Senaste sommar fick jag ett flertal bevis på långväga inflygningar. *Nomophila noctuella* vid 4 olika tidpunkter, stora mängder *Plusia gamma* och däribland 6-7 *gamina* samt *Notodonta ziczac* 11 ex. én natt (tillsammans med *Nomophila*).

Trajektordiagram över luftströmmarna i samband med det mörka *chi*-fyndet. Meteorologiska Institutet i Finland.

Henrik Bruun
Univ. Aabo Akad.
Porthans gt. 3
SF-20500 AABO
FINLAND

DEN STORE DATABASEDEBATTEN

Ny ajourført Catalogus!

Vi har som amatørentomologer naturlig nok fulgt den siste tids debatt rundt Leparb, Colarb og i særdeleshet databaseproblematikken med stor interesse.

Vi synes det er viktig å understreke at enhver debatt (nå og senere) ikke må få en slik karakter at det går ut over samholdet entomologer imellom og derved får negative konsekvenser for Norsk Entomologisk Forening.

Vi er vel alle enige om behovet for oppdaterte og korrekte utbredelsesoversikter over insektfaunaen i Norge, og at verdien av dette er grunnleggende for våre entomologiske og vitenskapelige kunnskaper om de ulike arters utbredelse, levevis, grad av sjeldenhet osv.

FORUTSETNINGER.

1. INNRAPPORTERING/KONTROLL

Vi ser det som en klar forutsetning at det ikke skal innrapporteres direkte til databasen. Alle kunngjøringer om nye arter for landet eller som representerer ny fylkesutbredelse, skal innrapporteres direkte til Fauna Norvegica. Dette er praktisk og forenkler kontrollen med opplysningenes korrekthet.

2. TILGJENGELIGHET

En ny og revidert "Catalogus" må være tilgjengelig for alle medlemmer av Norsk Entomologisk Forening. Databasens innhold skal altså kunne nyttiggjøres av hvert enkelt medlem.

3. ANSVAR/DATABASEEIER

For å sikre medlemmenes interesser og basens tilgjengelighet, bør Norsk Entomologisk Forening formelt stå som eier av selve databasen. Vedkommende som måtte bli ansvarlig for databasen skal være medlem av Norsk Entomologisk Forening. Vedkom-

mende plikter å holde basen oppdatert, og bør være ansvarlig overfor styret i Norsk Entomologisk Forening.

4. KVALITET/VERDI

Databasens kvalitet/verdi er avhengig av oss selv. Det er som tidligere nevnt av betydelig entomologisk og vitenskapelig interesse at man har kjennskap til ulike arters utbredelse og levevis i den norske fauna.

En sentral oppgave for Norsk Entomologisk Forening i framtiden er å påvirke myndighetene slik at man kan bidra til å verne truede og sårbare insektarter. Dette arbeidet er i seg selv svært vanskelig og en stor utfordring. Det er også åpenbart at dette krever innsats og ikke minst dokumentasjon. Det er like åpenbart at dette arbeidet vanskeliggjøres når ikke entomologene selv bidrar nok med å publisere sine funn. Kanskje et enkelt standardoppsett for nye funn for fylker og fylkesdeler ville gjøre publisering lettere? Formelt sett eksisterer ikke en ny art for Norge, fylke eller fylkesdel, før denne er publisert!

*Stig Otto Hansen
Bjørnar Borgersen*

Den originale "Fahre" kassen

Ny prisliste for 1989:

Insektkasser i lyslakkert svartor med dobbeltfalsset glasslokk. Prisene er inkludert 20% merverdiavgift.

Ytre mål: 40 x 50 x 6 cm kr. 350,-
40 x 30 x 6 cm kr. 300,-

Polyetyleninnlegg (løst):
stor kasse kr. 40,-
liten kasse kr. 35,-

Etikettramme: umontert kr. 12,-
Etiketthåndtak: umontert kr. 20,-

12 kassers reol i lyslakkert bøk til
40 x 50 x 6 cm kasser med sokkel
(u/kasser):

med låsbar dør kr. 2.880,-
uten dør kr. 1.980,-

TILBUD 89

12 kassers reol m/dør og 12 stk.
40x50x6 cm kasser

kr. 6.600,-

SLÅ DERE SAMMEN, BESTILL STØRRE ANTALL OG FÅ RABATTER!

Rabatteksampler:

50 stk insektkasser (store og små)..... 5% rabatt
100 stk insektkasser (store og små).....10% rabatt
200 stk. insektkasser (store og små).....20% rabatt

Spesialmål eller spesielle ønsker: Be om pris.

**SNEKKERMESTER
KNUT GUTTORMSGAARD,**

3740 LUNDE I TELEMARK, TEL. 03/947349.

N·TRE

Zahradnik, Jiri. 1985. *Käfer Mittel- und Nordwesteuropas*. Verlag Paul Parey, Hamburg und Berlin. 498 sider. ISBN 3-490-27118-1. Pris: kr. 98,- i bokhandelen "Akademika" i Oslo.

Det er gledelig at det ser ut til å komme flere populære bøker om biller, på linje med hva som er tilfellet med dagsommerfugler. Særlig har jeg inntrykk av at Tyskland og Frankrike er frempå her. Denne boken er altså på tysk, og dekker et godt utvalg av mellom- og nordvest-Europas billeslekter. På 64 plan-sjer avbildes 622 arter i farger, og totalt skal det være 782 illustrasjoner. Hver art er omtalt med 1/2 - 1/3 side i tekstdelen, og tekstene er kort og klar med artsbeskrivelse, forekomst, utbredelse og biologi.

Bokas første 65 sider er viet generelt stoff om biller, innsamling og preparering, samt en enkel, illustrert nøkkel til familier. Denne virker svært oversiktlig og lettfattelig for å få et overblikk over de ca. 100 familiene som omtales.

Interessant er også et kapittel om vern av biller i Tyskland. Blant annet er alle sandjegerne (*Cicindela*), store løpebiller (*Carabus*, *Cychrus*, *Calasoma*) og gullbasser (Cetoniinae) beskyttet. Samt en del større trebukker o.a.

For de som har Harde og Severas bok om biller (*Beetles*, Octopus Books) er det vel ikke så mye nytt å finne i denne tyske boka. Av trebukkene dekkes bare ca. halvparten så mange. Jeg synes selv illustrasjonene er noe mer detaljerte og klare, men det er stort sett samme kvalitet. Noe bedre beskrivelse kan være interessant, samt at det er enkelte arter som ikke er illustrert i Harde - Severa. Men såfremt en ikke er spesielt

interessert i biller vil en nok komme langt med den engelske boken. Og det er vel heller ikke utenkelig at denne tyske utgaven blir oversatt til engelsk etter hvert. Prisen er det i alle fall ikke noe å si på.

Jan Arne Stenløkk

Hågvær, S. (red.). 1988. *Vern av insektfaunaen i Norden*. Rapport fra komité nedsatt av de nordiske entomologiske foreninger. 47 sider.

Rapporten består av tre hoveddeler: Første del gir en generell innføring i vern av insekter, andre del består av statusrapporter fra fire av de nordiske landene og siste del en konklusjon og anbefaling for videre arbeid.

I innledningen blir det pekt på at vern av virvelløse dyr nå er blitt mer anerkjent, og at rapporten er rettet til politikere og byråkrater like mye som til fag-zoologer. Motiver for vern samt typer av vermetiltak blir behandlet på de neste sider, deretter blir behovet for en egen verneplan for virvelløse dyr trukket fram.

Til slutt i første del blir kartlegging av verneverdige områder behandlet, hvor det blir utstøtt et hjertesukk over mangelen på taksonomer på de fleste insektgrupper unntatt sommerfugler og biller. Det blir uttrykt ønske om å utdanne flere taksonomer på andre grupper for å utarbeide verneforslag for disse. En annen løsning til dette problemet er skissert av Kudrna i boken "Aspects of Conservation of Butterflies in Europe" der det blir argumentert for bruken av allerede eksisterende kompetanse på velkjente insektgrupper, f.eks. dagsommerfugler. Denne gruppen kan brukes som "bioindikatorgruppe" for å identifisere biotoper med en verneverdig insektfauna. Man vil allikevel *aldri* kunne få så god kjennskap til alle insektgrupper at man vil kunne utarbeide en plan for vern for hver enkelt av dem.

Statusrapportene fra de enkelte land ut-

gjør halvparten av sideantallet i heftet og gir en grei oversikt over hvor langt (kort?) man er kommet i vernearbeidet. Vi registrerer blant annet at både Danmark, Finland og Sverige har vernet områder helt eller hovedsaklig på grunn av insektfaunaen. I Norge finnes ingen slike områder.

Det blir konkludert med at vernearbeidet bare er i en startfase og at det nå trengs et handlingsprogram overfor myndighetene. Ønsket om en egen verneplan for virvelløse dyr må stå sentralt.

Rapporten gir den uinnvidde god forståelse for betydningen av vern av insekter, uten å bruke for mange faguttrykk, slik at man når fram til alle målgruppene; politikere, byråkrater og zoologer. Den norske teksten gjenspeiler forfatterens store engasjement i vernearbeidet som vi kjenner fra tidligere artikler i *Insekt-Nytt*.

Rapporten er "krydret" med relevante illustrasjoner og inneholder mange aktuelle litteraturreferanser. Layout'en er imidlertid noe rotete og ikke konsekvent ettersom de tilsendte bidrag er trykket direkte.

Vi anbefaler alle som er interesserte i å skaffe seg rapporten å ta kontakt med Verneutvalget i NEF v/Sigmund Hågvær.

Øistein Berg

Sømme, L.: *Virvelløse dyr på land og i ferskvann*. NKS-forlaget. 154 s., 273 strekillustrasjoner og 48 fargeillustrasjoner. Kr. 168,- i bokhandelen.

Igen foreligger det ei bok fra Sømmes produktive hånd. Denne gang over bestemmelsesnøkler for virvelløse dyr på land og i ferskvann, noe vi lenge har trengt så sårt her hjemme. Boka dekker alle de virvelløse gruppene, også de encellede, men insektdelen utgjør størstedelen av boka.

Boka er oppbygd med enkle nøkler der faguttrykkene langt på vei er byttet ut med lettfattelige norske uttrykk. Noen steder henger faguttrykkene igjen, men de kan slås

opp i ordlista bak og er overkommelige for de fleste.

Det er forskjellig hvor langt ned i systematikken man kan komme med nøklene, men for de populære gruppene ender man vanligvis opp ved familie. Hver systematiske hovedenhet innledes med en kort presentasjon av gruppen, deretter følger nøklene og etter det en kort presentasjon av gruppens mindre enheter (f.eks. familiene), ofte med artseksimpler. Som supplement til nøklene er det brukt strekillustrasjoner. Disse er jevnt over gode, men noen steder kan man bli lurt fordi illustrasjonene ikke står i størrelsesforhold til hverandre. Et par steder har også illustrasjonene blitt for mørke.

Selvom reklamen for boka kaller den ei felthåndbok så er den nok egentlig ikke det. Den kan brukes i felt, men vil nok bli i tyngste laget for de fleste. Man bør nok først gjøre seg bedre kjent med den på skrivebordet. Ja, det er vel egentlig der og ved siden av lupa den først og fremst vil komme til sin anvendelse.

Til pedagogisk bruk er boka meget anvendelig. Ideell er den for biologistudentene ved universitet og høyskoler som nå endelig har et enhetlig og innbundet bokverk til bruk på laboratorium og feltkurs, slik at de kan legge vekk stensilene som har en tendens til å gå i oppløsning lenge før eksamen. Den kan nok brukes i videregående skole også, men det måtte være mer som tilleggs litteratur for spesielt interesserte elever. En annen fordel med boka er at den er utarbeidet for norske forhold i motsetning til mange oversatte verk der det kommer inn Mellom- og Syd-Europeiske grupper i tillegg, noe som vanskeliggjør bestemmelsen.

I *Insekt-Nytt* nr.3/88 anmeldte vi Chinesers *Insekter*. Svakheten med den boka var at den manglet nøkler. Hvis man tar seg råd til begge disse vil man komme ut med et meget godt grunnlag på insektdelen. Boka avsluttes med endel vakre fargefotos som godt supplerer de gruppene de illustrerer.

Lars Ove Hansen

FRA DISTRIBUTØREN

I tillegg til salgslisten for 1988 er nå følgende publikasjoner til salgs:

Insecta Norvegiae, No. 3

Ivar Stokkeland 1988. A bibliography of Norwegian Caddis fly publications
(Insecta:Trichoptera) 1879 - 1985. Best. nr. 53. Pris kr. 20,-

Fauna Norvegica Ser. B (NET)

Hefte 1 og 2 (Vol. 35, 1988). Best. nr. 362 - 363. Kr. 15,- pr. hefte.

Insekt-Nytt

Hefte 1, 2, 3 og 4 (Årg. 13, 1988). Kr. 10,- pr. hefte

Atalanta Norvegica

Ellers minner jeg om tilbudet vedrørende Atalanta Norvegica, Bd. 1 - 4 (1967 - 83),
18 hefter á kr. 10,- eller kr. 130,- for hele serien.

Opheim, M. The Lepidoptera of Norway, Check-List

Part I. Pyraloidea, Pterophoroidea, Alucitoidea and Tortricioidea (first part), 1975.

Best. nr. 175. Pris kr. 15,-

Part III. Gelechioidea (first part) 1978. Best. nr. 176. Pris kr. 15,-

Videre minner jeg igjen om:

Opheim M. 1969. Fjellets sommerfugler

Best. nr. 165. Pris kr. 15,-

Opheim, M. & Fjelså, A. The Lepidoptera of Norway, Check-List.

Part V. Tineoidea, Zygaenoidea o.a. 1983. Best. nr. 169. kr. 15,-.

Skriv ned din bestilling på et postkort og send det til:

NEF v/Jac. Fjelddalen

Postboks 70

1432 ÅS-NLH

Porto kommer i tillegg. Send ingen penger, regning blir vedlagt sendingen.

Rabatter: over kr. 200,- 20%, over kr. 400,- 30%

Rettledning for bidragsytere

Manuskripter må være feilfrie, men enkelte overstrykninger og rettelser godkjennes såfremt de er tydelige. Alle større artikler (over én side i bladet) må være maskinskrevet, helst med dobbel linjeavstand. Mindre arbeider kan være håndskrevne hvis de er meget tydelige (dette gjelder særlig navn). Redaksjonen benytter databehandling i det redaksjonelle arbeidet, og vi oppfordrer skribenter til å sende inn manuskripter på disketter, IBM- eller Macintosh-kompatible (h.h.v. 5.25" og 3.5") hvis dette er mulig. Send i alle tilfeller med en utskrift av artikkelen.

Insekt-Nytts populærvitenskapelige hovedartikler struktureres som følger: 1) *Overskrift* 2) *Forfatteren(e)s navn* 3) *Artikkelen*, gjerne innledet med en kort tekst som fanger leserens oppmerksomhet og som trykkes med fete typer (en ingress). Splitt hovedteksten opp med mellomtitler. Bruk populære mellomtitler, eks. "Fra malurt til tusenfryd" istedenfor "Næringsplanter". 4) *Evt. takk til medhjelpere* 5) *Litteraturliste* 6) *Forfatteren(e)s adresse(r)* 7) *Billedtekst* 8) *Evt. tabeller*.

Alle disse punktene kan følge rett etter hverandre i manus. Latinske navn understrekes. Send bare ett eksemplar av manus. Bruk forøvrig tidli-

gere nummer av Insekt-Nytt som eksempel.

Illustrasjoner. Vi oppfordrer bidragsytere til å legge ved fotografier og/eller tegninger. Insekt-Nytt settes opp i A4-format. Tegninger, figurer og tabeller bør derfor innleveres ferdige til å klistres inn i bladet, tilpasset 9 cm bredde for én spalte, eller 18,5 cm over to spalter. Dette vil spare redaksjonen for både tid og penger, men vi kan forminske dersom det er umulig å levere de ønskede formater. Fotografier innleveres uavhengig av spaltebreddene, men send ikke svart/hvitt fotos som er vesentlig mindre enn den planlagte størrelse i bladet. Farge-dias kan innleveres, men svart/hvitt bilder gir best kvalitet. Store tabeller bør innleveres ferdige til trykk (altså som illustrasjoner).

Korrektur. Forfattere av større artikler vil få tilsendt et eksemplar for retting av trykkfeil. Det må sendes tilbake til redaksjonen senest et par dager etter at man mottar det. Store endringer i manuskriptet godtas ikke. Korrektur av små artikler og notiser foretas av redaksjonen.

Forfattere av større artikler vil få tilsendt 5 eksemplarer av bladet.

Norsk Entomologisk Forening

Postboks 70, 1432 Ås-NLH.

Postgiro: 5 44 09 20, Brattvollveien 107, 1164 Oslo 11.

Styret:

Formann: Karl Erik Zachariassen, Zool. institutt, Univ. i Trondheim, 7055 Dragvoll ((07) 596299). **Nesformann:** Sigmund Hågvar, NISK, Postboks 61, 1432 Ås-NLH ((09) 949683). **Sekretær:** Trond Hofsvang, Postboks 70, 1432 Ås-NLH ((09) 949423). **Kasserer:** Lise Hofsvang, Brattvollveien 107, 1164 Oslo 11 ((09)281756). **Styremedlemmer:** Fred Midtgaard, Parallellene 19 A, 1430 Ås ((09) 942357) - Tore R. Nielsen, Sandvedhagen 8, 4300 Sandnes ((04) 667767) - Lars Ove Hansen, Sparavollen 23, 3021 Drammen ((03) 835640).

Distributør: (Salg av trykksaker fra NEF).

Jac. Fjelddalen, Postboks 70, 1432 Ås-NLH ((09) 949564).

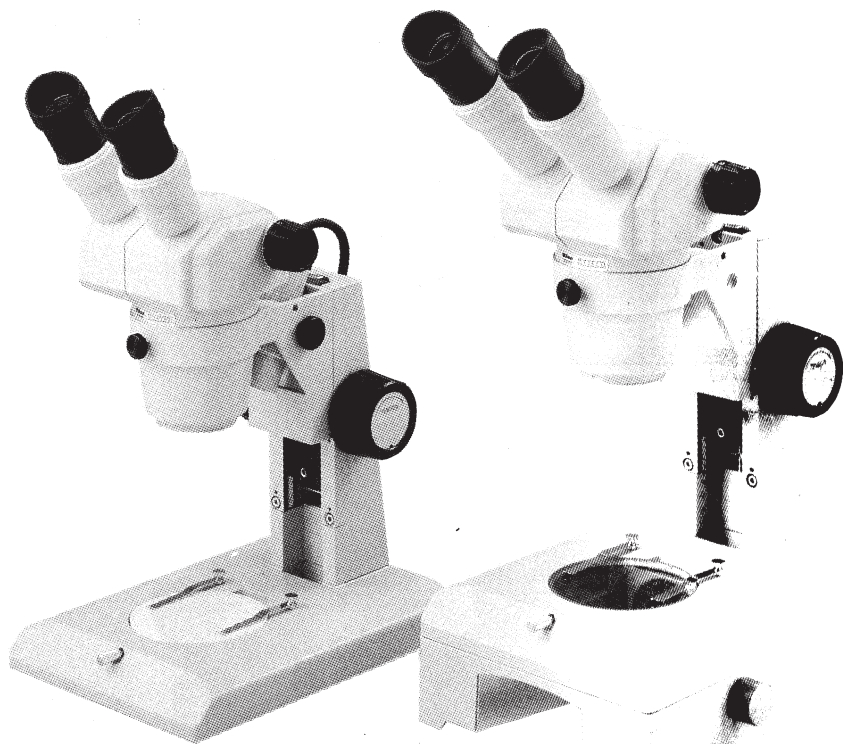
Kontaktpersoner for de forskjellige insektgrupper:

Teger: Sigmund Hågvar, NISK, Postb. 61, 1432 Ås-NLH ((09) 949683). **Bladlus:** Christian Stenseth, Postboks 70, 1432 Ås-NLH ((09) 949441). **Sommerfugler:** Leif Aarvik, Nyborgv. 19 A, 1430 Ås ((09) 942466). **Tovinger:** Tore R. Nielsen, Sandvedhagen 8, 4300 Sandnes ((04) 667767). **Biller:** Torstein Kvamme, NISK, Postb. 61, 1432 Ås-NLH ((09) 949693). **Årevinger:** Fred Midtgaard, Parallellene 19 A, 1430 Ås ((09) 942357). **Andre grupper / generelle spørsmål:** Trond Hofsvang, Postboks 70, 1432 Ås-NLH ((09) 949423).

Lokalforeninger i NEF:

Tromsø entomologiske klubb, v/Arne Nilssen, Tromsø museum, 9000 Tromsø. **Trøndelagsgruppa av NEF,** v/Ragnar Bjerke, Zool. institutt, Univ. i Trondheim, 7055 Dragvoll. **Entomologisk klubb i Bergen,** v/Lita Greve Jensen, Zool. museum, Univ. i Bergen, Muséplass 3, 5007 Bergen. **Jæren entomologklubb,** v/Jan Arne Stenløkk, Øvre Stokkav. 15, 4023 Stavanger. **Larvik Insekt Klubb,** v/Bjørnar Borgersen, Gønv. 61 B, 3260 Østre Halsen. **Drammenslaget/NEF,** v/Devegg Ruud, Tomineborgv. 52, 3011 Drammen. **Numedal Insektregistrering** v/Bjørn A. Sagvolden, Postb. 30, 3626 Røllag. **NEF avd. Oslo & Akershus,** v/Leif Aarvik, Nyborgv. 19 A, 1430 Ås. **Østfold entomologiske forening,** v/Thor Jan Olsen, Postboks 1062 Valaskjold, 1701 Sarpsborg.

Nikon **STEREOMIKROSKOPER**

...FOR KVALITETENS SKYLD!

INTERFOTO INSTRUMENT

Postboks 105, 1322 Høvik